

Een tijdschrift van de

1 maart 2016

Beste lezer,

Voor u ligt een primeur! Voortaan wordt ons tijdschrift SAPpig enkel digitaal verspreid.

Het is voor ons archief-minnende vrijwilligers wat onwennig. Wij zouden de eersten moeten zijn om vast te houden aan een papieren versie. We weten maar al te goed hoe het voelt om papieren documenten vast te houden. Helaas moeten wij ook mee met onze tijd! Het heeft ook zo zijn voordelen. We sparen er enkele bomen mee uit en we hebben de mogelijkheid om wat meer kleur en foto's te gebruiken. We hopen alvast dat u deze eerste digitale versie weet te appreciëren. In dit nummer verschijnt o.a. het eerste deel uit een reeks over de geschiedenis van het VTI Poperinge.

Digitaal betekent ook onze website verder uitbouwen. Binnenkort komen bijna twintigduizend bidprentjes extra online. Dankzij onze vele vrijwilligers vorderen we goed bij het digitaliseren van onze collectie. Heeft u zelf nog bidprentjes, rouwbrieven, geboorte- of trouwkaarten liggen? Gooi ze zeker niet weg maar breng ze gerust binnen in het stadsarchief.

In onze reeks Croonestucken komen er enkele nummers bij. Er werd een inventaris van twee registers halmen (verkopen) in de 16de eeuw gemaakt. De periode 1556 tot 1586 is zo een heel stuk toegankelijker geworden. U vindt deze binnenkort terug in onze E-bib. Enkele oude nummers uit de reeks Croonestucken gaan we ook scannen en online plaatsen.

Wij zitten dus zeker nog met voldoende plannen om er nog een poos mee door te gaan.

Veel leesplezier,

Geschiedenis van het V.T.I (1)

Henri Vandenberghe, oud-leraar VTI

De stapel nota's en meerdere stukken voorbereiding, die met de medewerking van E. H. Paul HANNEBOUW onverwerkt bleven wachten, zijn uiteindelijk in mijn PC boven gekomen. Om die geschiedenis van het VTI aan de nieuwe SAPPig toe te vertrouwen worstelden we met enerzijds de hoeveelheid materiaal en anderzijds met de vaste wil een andere kijk op het verhaal mee te geven dan de publicatie door het comité van de viering VTI 50 jaar. De optie is én leerlingen, én leerkrachten, én de leiding zoveel mogelijk met name te traceren.

Toentertijd waren we aangesteld om het publieke deel van het archief te verzorgen. Onze taak stopte in 2000 toen we op pensioen gingen. E. H. HANNEBOUW stierf in 2007¹. Gebruikmakend van alle nota's die we samen verzamelden proberen we met wat zoekwerk een nuttig geheel op te stellen. Het is de bedoeling dat degene die de geschiedenis meemaakten en hun nakomelingen hun naam erin terugvinden.

We kozen voor rubrieken omdat dit ook op die manier indertijd is verzameld.

Schiet niet op de pianist als een verwijzing een blz. vroeger of verder in het schoolblad IEMAND te vinden is.

¹ 05 December 2007 – Paul HANNEBOUW, de voormalige directeur van het Poperingse Vrij Technisch Instituut, is overleden.

Voorwoord

Als direct betrokken bij het instituut en vanuit mijn hobby heb ik me jaren ingezet om het schoolarchief bij te houden. Met de pensioenleeftijd was dat niet weggeëbd en kon ik met Directeur HANNEBOUW de papieren wat grondiger inkijken.

Dat betekent niet dat ik het heilige der heiligen kon betreden, maar er was een redelijke openheid. Dit kon niet *inden beginne*, maar toen hij opnieuw in het ouderlijke huis was gaan wonen hebben we toch gezamenlijk menig uur één voor één de schoolbladen kunnen doornemen met een niet te versmaden openheid²....

In het schoolarchief zelf bevindt zich uiteraard nog veel gedetailleerd materiaal. Ik denk aan de foto's die er ieder jaar in pasfotoformaat van de leerlingen dubbel werden gemaakt voor de studiemeesters, de foto's ter gelegenheid van de sportdagen en de feestelijkheden. Alle verslagen van de ondernemingsraad³ en de aanwezigheidslijsten zijn lang bewaard gebleven. Of ze er nu nog zijn is mij niet duidelijk.

Onze bekommernis is de link te leggen met het begin en de voorgeschiedenis uit te tekenen zodat de toekomstige speurder gemakkelijker zijn weg vindt, opdat de nu levenden zich zouden kunnen inbeelden hoe het evolueerde en in welke context hun voorouders technisch geschoold en opgevoed werden, zonder ons uit te spreken over het verschil tussen scholing en opvoeding⁴.

Het startpunt is dus de periode voor het VTI er was: de Paulientjes buiten de muren, de vakschool van de Gilde en het Landbouwonderwijs. Dan zullen we het zeker nog hebben over de tijd van Z. E. H. Paul HANNEBOUW en zijn opvolgers.

Veel leesgenot

H. Vdb.

-
- 2 Dit hadden we niet onmiddellijk verwacht. Z. E. H. Paul HANNEBOUW was een man van zijn tijd. In die periode was de syndikale actieveling niet onmiddellijk diegene die vertrouwen inboezemde. Deze *aristocratische* attitude was naar het einde van zijn leven toch wat geluwd. Al hadden we aardig wat verschilpunten wat democratie betreft, het verlangen dat er een serieuze geschiedenis zou geschreven zijn haalde het op de *patronale* reserve. Om loyaal aan deze Sitz-im-leben gevolg te geven willen we een gestoffeerd verhaal proberen te brengen.
 - 3 Het VTI had lang een eigen ondernemingsraad (tot 2000) en een Comité voor Veiligheid en gezondheid. Dit was in de meeste Katholieke Scholen niet het geval. Deze sociale ontwikkeling was in die tijd eerder een fabrieksaangelegenheid.
 - 4 We herinneren ons zeer goed de discussie van eind '60-er jaren over de *deshooling society*.

Het leerkrachtenkorps van het V.T.I. Poperinge in 1971.

1. Gilbert Malesys, 2. Roland Vandewalle, 3. Paul Lambrecht, 4. Raymond Deroo, 5. Gerard Danneel, 6. Jozef Verhack, 7. E.H. André Dewulf, 8. E.H. Paul Hannebouw, 9. Daniël Ryckeboer, 10. Georges Debruyckere, 11. Georges Wullen, 12. Oscar Vancouillie, 13. Pierre Vandermarliere, 14. Paul Bucquoye, 15. Paul Delanote, 16. Yvan Vandenbroucke, 17. Willy Tillie, 18. Norbert Van Dycke, 19. Paul Verraes, 20. Jimmy Lagae, 21. Robert Dehaerne, 22. Marc Deraedt, 23. Eric Buyse, 24. Edgard Vanhopplinus, 25. Gerard Vileyn, 26. Arthur Gombeir, 27. Yvan Verack, 28. Tarcis Catry, 29. Eric Holvoet, 30. Jan Boucneau, 31. Luc Velghe, 32. Maurits Vandenberghe, 33. E.P. Jos Bouwens, 34. Hilaire Vanhooren, 35. Stefaan Jacques, 36. Jacques Storme, 37. Frans Acx, 38. Luc Verschaeve, 39. Michel Indevuyt, 40. Henri Vandenberghe, 41. Eric Alleman, 42. Hendrik Depeser, 43. Juliën Couwet, 44. Gilbert Deboosere, 45. Guido Dejonghe, 46. Fernand Bril, 47. Gerard Spriet, 48. Jean Marie Robaey, 49. Michel Claeys, 50. Eddy Bauters, 51. Walter Verdonck, 52. Antoon Bouve, 53. Paul Nolf, 54. Paul Debrabander, 55. Johan Depuydt, 56. Marc Hauspie, 57. Daniël Anthierens, 58. Étienne Debosschere, 59. Michel Ghyselen, 60. Jan Hauspie, 61. Paul Lecluyse, 62. José Vansteenkiste, 63. E.H. Luc Deschodt, 64. Noël Arteel, 65. Redgy Corveleyn, 66. Frans Van Bruwaene, 67. Bernard Vanhoucke, 68. Frans Demoor en 69. Gaston Denoulet.

Het beeldje van Vincentius a Paulo zoals het op de voorgevel prijkte boven de toenmalige hoofdingang.

Paulientjes-binnen-de-muren

Brouwerij

In het schoolblad⁵ en op de website van Ten-Bunderen-Moorslede vinden we een goede embryonale neerslag van de voorgeschiedenis. Naar aanleiding van het monumentenjaar beschreef men de gebouwen van de *Paulienen binnen de stad*⁶. Dat ze met Vincentius a Paulo te maken hebben is nog te zien aan het beeldje dat boven de oorspronkelijk inrijpoort in een nis stond. Op die locatie stond midden 18de eeuw een brouwerij.

De eerste sporen, tot op heden achterhaald, dateren van 1742⁷. Er bestaat nl. een besluit van de stad om de 4de panne te subsidiëren. Hiermee wou men het brandgevaar verminderen. 2162 *verlotte*⁸ pannen en 35 *veursten* worden gesubsidieerd. De tussenkomst gaat naar Pieter DEVOS, brouwer. Hij kreeg pannen aan weerszijden op *syne brouwerij op den overdam*. De kinderen van Joannes DEVOS kregen 3000 *verlotte pannen en 45 veursten van weerszijden hunne brauwerie van twesteinde oostwaert gaende tot de mouterije ende tot den kelder*.

De brouwers van de 18de eeuw stockeerden het edele vocht *ter kelder*. De mysterieuze wijnkelder van de Heer directeur, waar oud-leerlingen nog levendige herinneringen aan hebben bewaard, was misschien een restant van de locatie uit die tijd. Brouwerijen waren er in die tijd vaak aan een waterloop.

Pieter DEVOS, zoon van Joannes had vier kinderen. Een van die kinderen was Marie Josephine DEVOS

In Het Wekelijks Nieuws van 17 dec 1960 werd, voor de zusters het wisten, het plan van de nieuwe bewoners, toen nog een deel van VTI-Ieper, bekend gemaakt. Medard

5 Iemand 2, 1.

6 Paulienen waren volgelingen van de H. Vincentius a Paulo (Vincentius à Paolo, °Pouy bij Dax 24 april 1581, nu St-Vincent-de-Paul, Frankrijk; weldoener & kloosterstichter; † 1660.) Het zijn kloosterlingen die zich vooral de arme mens aantrekken en vaak voor onderwijs zorgen. In Frankrijk is de geestesgenoot de *Soeurs de la Charité*, de bekende *papnonnen*. In Poperinge was het klooster binnen de muren niet onder dezelfde overste als de gemeenschap van de Paulientjes-buiten-de-muren. Het klooster buiten de muren stond rechtstreeks onder de bisschop. Dit waren de zusters van 't *Vogeltje*.

7 Croonestucken XXXII, *dat den rooyen haene niet en craeye*, Paul_Johan DESEGHER – pg 23 – 19.02.1742

8 *Verlotte* pannen: aardewerk met een laagje loodglazuur, loodvernis bedekken; glazuren = verloden. Soms wordt dit woord ook gebruikt voor metalen voorwerpen: emaileren

DESAGHER, de knecht van de zusters, bracht hen op de hoogte. Dat moet voor de EE. ZZ. een pijnlijke ervaring geweest zijn. We citeren hiermee de woorden van E. H. HANNEBOUW zelf in zijn verhaal over de eerste jaren.

In de annalen van Ten-Bunderen, de vzw die later de uitbreiding van de school op haar domein liet bouwen noteren ze het zo: “De meisjesschool uit de Boeschepestraat zal vervangen worden door een Katholieke Vakschool voor jongens. Dusdanig onderwijs is te Poperinge dringend nodig⁹”.

Wie was Juffrouw Maria Josephina DEVOS?

E. H. Dominicus Augustinus Lauwers.

In 1763 werd Marie Josephine DEVOS in Poperinge geboren. Ze was aanvankelijk bij de zusters Lamotten (klooster Juffrouw DE LA MOTTE) in Ieper¹⁰ en werd terug naar Poperinge geloodst door onderpastoor Carolus Ignatius VERHELST¹¹. Hij schreef *de mensen kennen U, ge hebt confiëntie in het volk*. Priester VERHELST was de legendarische priester uit de Franse Revolutie met de valse neus. Hij had in Moorslede zijn eigen zus als overste, Moeder Carolina VERHELST¹².

Reeds in haar jeugd was Maria Josephina, catechiste voor de arme kinderen. Haar imposant burgershuis in de Boeschepestraat, de Overdam, was open voor de arme.

Op 5 12 1805 ontvingen drie dames uit de handen van Z.E.H. Dominicus Augustinus LAUWERS¹³, pastoor van de Onze Lieve Vrouwparochie het zwarte kleed, symbool van de onthechting. Ze zouden leven naar de regel van Sint Vincentius a Paulo. Iedereen zou ze voortaan Paulienen¹⁴ noemen.

In 1808 werden plannen gemaakt om er een schoolgebouw te bouwen¹⁵.

9 Uit *Sterren uit Ten Bunderen* – Tijdschrift van Ten Bunderen dd. 20 06 1961.

10 Baert-Vandenberghe Miriam: *De kracht van het kleine : van Mariaschool tot Immaculata-instituut*, 1999.

11 E.H. Carolus Ignatius VERHELST °31-12-1759 werd in Dadizele priester gewijd in 1786; onderpastoor Onze Lieve Vrouwparochie Poperinge en regent van de armenschool, de *Rooboutten*; 1806 onderpastoor Sint Bertinus; 1814 pastoor van Ramskapelle; 1815 pastoor Onze Lieve Vrouwparochie Poperinge; 1820 pastoor in Moorslede. Hij stierf in Moorslede op 21-01-1838.

12 Zij was een van de zusters van Ten-Bunderen-Coninckxdaele, gevlucht naar Ieper, in 1783 door Jozef II uitgedreven.

13 E.H. Dominicus Augustinus LAUWERS, op 27 jaar priester gewijd in 1786, door Mgr. Carolus Alexander d'Arberg, bisschop van Ieper, pastoor van Onze Lieve Vrouw in 1803.

14 De Paulienen-binnen-de-muren

15 Registres de la Municipalité SAP 486, 131-132 en SAP 488, 136-137. Op 24-01-1808 wordt er aan de stad gevraagd om een *waterwegel* naar de beek in te palmen voor het gebouw. Er is toch nog mogelijkheid om water te halen in de buurt van het huis DEVOS. Ze bouwen op de aangekochte grond,

Grafsteen in de Onze Lieve Vrouwekerk + schilderij met Roosje TOP.

De regel werd in 1809 goedgekeurd door Mgr. DE BROGLIE, bisschop van Gent. De kloostergemeenschap bestond toen uit 10 leden.

Het ouderlijke huis met de twee aanpalende woningen werd tot klooster omgebouwd. Voor de school werd een nieuw gebouw opgetrokken. Hier zouden 500 leerlingen¹⁶ les kunnen volgen.

Als dame van haar tijd was ze bedreven in het kant klossen, vooral de *valenciennes*. Enkele jaren werd ook kantklossen onderwezen. O.a. een communiedwaal door haar geklost is als kostbaar bezit doorgegeven.

Ze stierf op 04-08-1841. Toen telde de gemeenschap een 20-tal leden. Haar grafsteen¹⁷ is vooraan rechts in de Onze Lieve Vrouwekerk nog terug te vinden.

In het VTI hangt de schilderij met Roosje TOP aan haar rechter zijde. Wie Roosje TOP is moet nog verder worden uitgezocht.

1841-1914

De zusters bleven de geest van de congregatie hoog houden. In 1862 telde de school meer dan 500 leerlingen en in 1864 moest er een nieuw gebouw opgetrokken worden ten zuidoosten van de speelplaats.

De strenge winter van 1844-1845 vernietigde een groot deel van de tarweoogst, en de aardappelen, die boeren als vervanging teelden, kregen vanaf juli 1845 last van een parasiet. In grote delen van Vlaanderen ging meer dan 90 procent van de aardappeloogst verloren.

Vanaf die jaren kon men in de Paulientjes kosteloos soep krijgen. De annalen schrijven dat dit tot 1914 doorging.

De eerste bewaarschool van de stad werd door de zusters Paulientjes in 1867 gestart. Daar kwamen ook die meisjes terecht die na de eerste communie¹⁸ doorgaans al te werken

eertijds eigendom Jacques Joseph DESCHRIJVER en de weduwe COUSIN, waar ze eigenaar van geworden zijn.

16 Cf. biografie Carolus VERHELST, archief O.-L.-Vrouwparochie.

17 Gedachtenis van Juffrouw Maria Josephina Carolina Coleta DEVOS, geboren in Poperinge, den 7 november 1763, aldaar overleden den 4 augustus 1841, stichtster van de gemeente der Juffrouwen Paulinen op O.L.V., bijzondere weldoenster der zelfde kerk en van de armen der stad Poperinge RIP.

18 De eerste communie was op 12 à 13 jaar. Pas met Pius X werd de eerste communie naar 7 jaar verplaatst.

gesteld werden. Zij konden er toch nog een uur per dag naar school. Er was voor de schoolstrijdperiode ook zondagsschool bij de *Paulientjes*.

Deze pelikaan met de jongen in een doornennest is duidelijk geïnspireerd op christelijke mystiek. Dit is een kantwerk dat uit de klassen van de Paulientjes komt.

In de zitting van het college van Burgemeester en schepenen van 25-10-1870 werd er beslist dat men een school voor volwassenen opent in de stadsschool. De kandidaten van boven de 14 jaar mogen zich inschrijven bij de stadsonderwijzer d'heer De KEYSER¹⁹.

In 1870, het jaar van de eerste schoolstrijd, kwam er in elke stad een kosteloze school. De *Paulientjes* slonken in getal. Het schoolgaand publiek was eerder gering. In de SAP 563-24 zien we dat de getallen in het

Frans werden doorgegeven naar het ministerie. *Section préparatoire 117 – section moyenne 35 – section des humanités 39*²⁰. Wie daaronder viel weten we wel niet precies. Iets verder in april schrijft men over het college *patronné par cette ville*.

In 1880 waren er meerdere scholen.

In 1913 herbegon bij de Paulientjes de kantschool.

1914-1960

De situatie met de nieuwe brug en het oude bruggetje achterkant fabriek Colaert (voor 1960).

Einde 1915 vluchtten de zusters uit de stad. Ze belanden in Cagny bij Caen, in het departement Calvados. Ze waren de zusters van *les enfants de l'Yser*. Die rol waren ze toebedeeld door het Belgisch Ministerie van Le Havre te Campeau-Barentin. Deze opdracht hebben ze uitgevoerd tot 1919.

¹⁹ SAP 692-7

²⁰ nr. 1045-1046.

De informatie in IEMAND is of tegenstrijdig of aanvullend met de gegevens van Moorslede²¹.

De erkenning door de staat van de school gebeurde in 1914 en die van de bewaarschool in 1920.

— Maandag 10 Juli wordt alhier begraven
Jufvrouw Emma Verwilghen, 67 jaar, in leven
Eerweerde Moeder Marie-Louise Overste
der Eerw. Zusters Paulinen sedert 12 jaar.
Dat God haar het eeuwig loon schenke
voor hare onuitputbare liefdadigheid en ha-
ren onbegrensden iever voor de opvoeding
der volksjeugd.

De herstellingen aan de sterk
beschadigde school duurden 1919 tot
1922.

De toenmalige overste, Emma
VERWILGHEN, overleed 1 in 1922
(De Poperingenaar 09 juli 1922).

Op de postkaart van 1919 zie je dat er boven twaalf celletjes waren. De dakgoot aan het boogvenster (aanvankelijke turnzaal) werd later aangepast. De muur werd opgetrokken. Bemerkt ook de huizen naast de poort die heden zijn opgenomen in het domein, het herenhuis van FEYS inbegrepen.

21 Iemand vernoemt tevens Orbecque (bij Lisieux).

Zo zag de speelplaats voor de nieuwkomers eruit in het schooljaar '60-'61, zonder de boom. Die was dan reeds weggenomen. Hieronder de toestand ervoor.

Moeder Marie Augustine

Moeder Marie Augustine²² volgde Marie Josephine op. Tussen 1920-1926 traden slechts drie zusters binnen. In 1928 waren er nog 12 leden.

In 1928 gebeurde de samensmelting met Ten-Bunderen-Moorslede. Van toen af mag men niet meer spreken van de Paulientjes. Mgr.

WAFFELAERT, bisschop van Brugge sloot ze aan bij Onze-Lieve Vrouw-ten-Bunderen (12-08-1928). Hun algemene overste was toen Z.E. Moeder Veronica.

²² Moeder Marie Augustine (16.10.1874-8.09.1952), kleinnicht van E.H. Carolus VERHELST, zuster van Julius VERHELST (°1867 +08.12.1944), directeur van O.-L.-Vrouw-ten-Bunderen in Roeselare.

— Prijs. — Verledene week mochten wij meedeelen, dat den derden prijs van den kampstrijd, tusschen de oud-leerlingen der Kantnormaalschool van Brugge, gewonnen werd door eene Kloosterzuster der stad, nu komen wij te vernemen dat de eesten prijs ook eene onzer stadsgenooten te beurt is gevallen, namelijk aan Zuster Imelda, van het klooster der Paulinen binnen stad.

Okt. 1921 in de Poperingenaar.

Het kantklossen bloeide. De Onze Lieve Vrouwekerk kreeg van hen een werkje²³.

In 1932²⁴ worden de zuster Paulinen vernoemd met 86% in de tentoonstelling van de hopbond in Poperinge. De niet kritische lezer moeten we erop wijzen: de zusters in de stad verbouwden geen hop.

Op 02-07-1939 staat er een artikel in het Wekelijks Nieuws over de inwijding van de meisjesschool in Abele door Mgr. Henricus LAMIROY. De school zal gerund worden door de zusters van Onze-Lieve-Vrouw-ten-Bunderen.

In mei 1940 was er een bombardement. Bange momenten waren het. Alles werd vernietigd, tot tegen de latere woning van E. H. VERVAEKE.

Muurversiering aangetroffen in wat voor refter werd gebruikt voor de internen. Een idee van hoe de wanden van de eerste refter van het internaat van het VTI eruit zag. Zo te zien de beste kamer der zusters.

23 Ook het miraculeuze beeld van OLVr. van St.-Jan (of gaat het om het beeld van Onze Lieve Vrouw van de Onze Lieve Vrouwe kerk?) heeft een kantwerk van de kantschool van de *Paulinen*. De afbeelding die we hier brachten komt van een foto die op het archief van het VTI berustte,

24 Het Wekelijks Nieuws 02.10.1932. We moeten hier wel opletten. Het gaat hier om de *Paulinen buiten de muren* en dat zijn dan de zusters van 't Vogeltje en niet de zusters op de site van de VTI. Doorgaans worden die aangeduid met de *Paulientjes-buiten-de-muren*. Later lezen we dat het in verband met hoppe altijd gaat over de *Paulinen te lande*.

De tentoonstelling van de kantwerkjes van de leerlingen van de zusters Paulienen in hun lokalen in de Boeschepestraat wordt aangekondigd in het Wekelijks Nieuws van 9 juli 1955.

Kentering

Op 16-12-1960 schreef Mgr. naar ten-Bunderen dat er een Vakschool moest komen. In 1961 kondigen ze het afscheid van de zusters aan²⁵.

De schooltjes op de Brabant en in Abele werden overgeheveld naar Tielt.

Er gebeurde heel wat in Poperinge in die periode²⁶.

Van de zusters uit de periode rond de overgang naar het VTI is de bovenstaande foto bewaard. Namen kunnen we er tot op heden niet op plaatsen.

Het beeld van de slaapzaal toont ons de noodoplossing voor het herbergen van de internen.

De gezamenlijke slaapzaal van de eerste jaren van het VTI

²⁵ Het Wekelijks Nieuws 28 juli 1961.

²⁶ HWN 02-06-1961 – De inwijding college gebouwen – HWN 10-02-1961 – Het zwembad komt er – HWN 09-01-1961 – De congreie verdwijnt in Poperinge.

Kunstwerken

Er zijn twee artikels in Het Wekelijks Nieuws met de beschrijving van wat er in het klooster te vinden is.

Er is o.a. sprake van een Schilderij van Mgr. Lieven BRUNEEL, laureaat van het college en president van het seminarie van Brugge, tussen Mgr. MALOU en Mgr. BOUSSEN.

Livinus Benedictus Bruneel ° Poperinge, 24 juli 1798 - Brugge, 7 februari 1885.

09/11/1821: priesterwijding te Mechelen;
29/06/1822: onderpastoor Westvleteren;
19/11/1825: onderpastoor van Jacobs Ieper en van Sint-Jan
01/10/1833-16/06/1869: professor Brugge, Grootseminarie (Heilige Schrift);
1838-16/06/1869: president Brugge, Grootseminarie.
04/10/1834: erekanunnik
09/09/1840: titulair kanunnik-theologaal
02/10/1848: vicaris capitularis v.h. bisdom, na overlijden van Mgr. Boussem
29/12/1853: ere-vicaris-generaal
14/08/1838: Prosynodale examiner
08/08/1862: huisprelaat van Z.H.
26/01/1866: apostolische protonotarius ad instar participantium
17/06/1869: vicaris-generaal & kanunnik-cantor (?)
Sept. 1872: aartsdiaken & cantor (?)
04/08/1880: ontslag als vicaris-generaal
1869-1880: voorzitter dioc. Commissie voor de kloosters.

Hij was priester van het bisdom Gent van 1821 tot 1834. In die periode diende hij als onderpastoor in St.-Martinus, Westvleteren en later van 1825-1883 in Sint Jan, Poperinge. Gedurende de periode van Westvleteren was hij ook verbonden aan St.-Jacob, Ieper. Hij was professor aan het Grootseminarie in Brugge 1834-1885. Tussen 1838-1869 was hij president van dat seminarie.

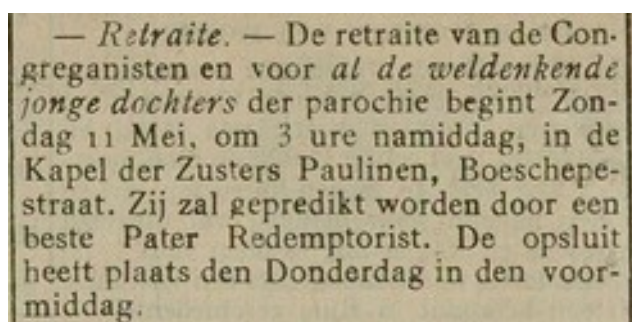

Onder de archieven van de zusters bevinden zich ook brieven van Sint Franciscus van Sales.

Het godsdienstig begeleiden en opvoeden was de initiële doelstelling van hun kloosterleven. In de plaatselijke pers werd herhaaldelijk melding gemaakt van de retraite en de activiteiten van de jonge dochters congreganisten.

Deze erfgoedstukken vertellen heel wat over de tijdsgeest. We kunnen er de spiritualiteit uit aflezen van de redemptoristen. Ze steunden op de *redemptio*. Christus heeft ons verlost en van die genadeschat kunnen wij leven. We kunnen er zelfs aflaten uit putten door het eenvoudig (schiet)gebed op het prentje te lezen. Het prentje gaf de inhoud van de prediking weer: geloof in God moet ons helpen, beleef Jezus' boodschap en vooral denk aan het eeuwige leven.

De congreganisten hadden strikte verplichtingen. Ze waren geen orde, maar schaarden zich onder een bestuurder (priester). Ze waren een gesloten groep. De jonge dochters beloofden een gevorderd geestelijk leven, frequente deelname aan de sacramenten, enz. De bestuursleden verplichtten zich ertoe minimum om de twee weken te biechten te gaan, minimaal wordt er tweemaal per maand vergaderd om een uur bezig te zijn met godsdienstige oefeningen. Het *handboekje der congreganisten* is op internet te lezen.

De congregatie was toegewijd aan Maria. Op de prent wordt hier uitgebeeld hoe Dominicus het bidsnoer van Maria kreeg. Rechts knielt de H. Catharina. De rozenkrans die Dominicus krijgt werd *paternoster*²⁷ genoemd. De paters Dominikanen hebben sterk de praktijk van het bidden van dit gebed gepromoot.

27 Het is vreemd dat het bidsnoer *Pater noster* genoemd wordt en dat het een verzameling *Weesgegroeten* betreft. De reden is dat dit gebed aanvankelijk 50 *Onze Vaders* was. De broeders in de kloosters die geen Latijn kenden lazen 3 x 50 *Onze Vaders* – later is dat door de paus bij de slag van Lepanto gewijzigd in het *Wees gegroet*. – Hier hebben we ook een bewijs dat de paternoster niet het exclusieve gebed was van de Dominicanen (Predikheren, *honden* = *canes* van de Heer). Ook de Redemptoristen hielden dit bidsnoer aan de congreganisten voor. Het verhaal dat Dominicus het bidsnoer van Maria kreeg is niet meer algemeen aangenomen.

Tussentijdse berichtgevingen

Voorspel

In 1950 werden al nieuwe gebouwen gezet die later heel bruikbaar bleken te zijn.

Het Wekelijks Nieuws schrijft in april 1961 om de oprichting van de technische school te onderbouwen: *Men draaie of men kere het zoals men wil, die dagelijkse verplaatsingen in goed of slecht weder zijn voor studenten niet aan te raden om verschillende redenen. Zo zijn er 180 leerlingen die zich moesten verplaatsen.*

Ingang met doorgang onder klasgebouw.

Werkplaats links. Nu is deze ingang ingepalmd door studiezaal. Ondertussen waren hier pre-fabklassen.

In de optiek van de tijd en als katholieke krant maakte men – zonder verpinken – een politiek statement dat al lang meeging (schoolstrijd).

Ingang met doorgang onder klasgebouw. Werkplaats links. Nu is deze ingang ingepalmd door studiezaal. Ondertussen waren hier pre-fabklassen.

Onder de algemene redenen om een nieuwe vakschool te plannen leest men ook dat nieuwe tijden nieuwe noden scheppen en de kleinere scholen niet meer diezelfde aantrekkingskracht hebben. De gebouwen blijken geschikt. Er is een feestzaal, er zijn werkplaatsen. De zeven klassen zijn voldoende voor de lessen theorie.

Dat alles bijzonder gunstig was bleek in het feit dat er pas vanaf het derde jaar moest uitgekeken worden naar uitbreiding.

Tendentieuze pers?

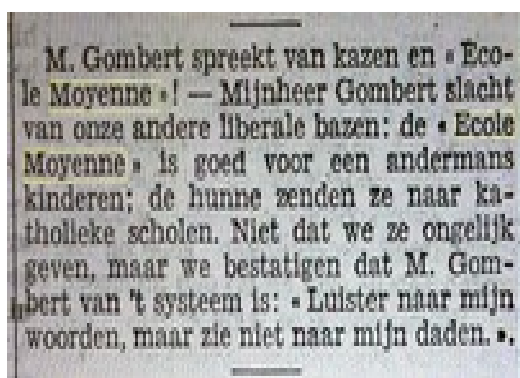
De Gazette van Poperinghe en de Poperingenaar

23.09.1923 en 30 09 1923

De Poperingenaars die de situatie in hun stad kenden weten zeer goed dat in de jaren '20-'50 *De Gazette van Poperinghe* en *De Poperingenaar* voortdurend in strijd zijn geweest. Aan de kant van liberalen en socialistten wilde men met alle middelen de degelijkheid van hun onderwijs onderlijnen. Halverwege de jaren '50 was er een technische afdeling in de staatsschool. Maar om de ziel van het kind mocht een katholiek zijn kind er niet naartoe sturen.

Je voelt de oorlog wanneer Pietje Sansen, zo werd in de volksmond de uitgever van de Katholieke krant genoemd, op 07 juni 1936 de liberale impact op de staatsschool op de korrel neemt. We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat men het woord tolerantie niet in alle middens op dezelfde manier invult.

In elk geval wordt later, bij het opkomen van het VTI, duidelijk een getallenoorlog gevoerd. Er is er geen

sprake van dat er 180 leerlingen door de staatsschool gegijzeld waren. De getallen in de staatsschool zijn ook niet onmiddellijk met 180 leerlingen gedaald.²⁸

De pers met liberale inslag verdedigt zich met kennis van zaken tegen de beschuldigingen.

²⁸ De volksmond commentarieerde de toenmalige mentaliteit door erop te wijzen dat omdat de filmzaal de *Normandie* in de Hondstraat niet door katholieken was uitgebaat alle films die er werden gedraaid *te mijden* waren. We plaatsen die uitspraak in de polemische context en willen hier relativeren omdat we de situatie noch kennen noch meegemaakt hebben.

Was de schoolstrijd al niet meer wat die geweest was, een kwart eeuw na de hitte was er – in den lande – toch nog koude oorlog. Al was het geen podium oorlog en werd er meer van opzij met lichtgevende projectielen gegooid. De Staatsschool (de école moyenne) voerde het pleidooi vanuit het heersend debat met de leuze dat het staatsonderwijs geen degelijkheid²⁹ miste. Ze speelden niet op de man maar wel op de bal. De kritiek door de

Men zou inderdaad weldra verplicht zijn het te aanvaarden, want naar het einde van het artikel toe roemt schrijver zich een aantal «naamlooze en obscure helden» te kennen die «gevalzen zijn in dienst van een aardscher en menscheijker ideaal: de ontslaving en verheffing van het proletariaat».

Hier treffen we nogmaals dezelfde taal aan die over 'n kerkroof in Spanje schreef: «het Godshuis werd omvormd tot Volkshuis». Of er geestesverwantschap bestaat tusschen het Spaansche schorremorrie en de hooge oomes van «Vooruit»!

Doch hier hangt meer aan de lijn. In den hierboven aangehaalden zin van «Vooruit» worden immers niet alleen de «obscure» (!) schuimers van Moskou boven de ware helden verheven, maar heel de grondslag van het menscheijk bestaan wordt er omgekeerd. Inderdaad er staat klaar en duidelijk: «van een aardscher en meteen menscheijker ideaal»! Heeren van «Vooruit», U dient er om geluk gewenscht eens de «obscure» heldenmoed gehad te hebben duidelijk te verklaren dat ge in den mensch niets anders meer ziet dan het dier; immers hoe aardscher hoe menscheijker. Dit wil in klare taal zeggen dat het lichaam (het aardsche) de mensch is, en dat alleen. Dat beduidt dat ge tusschen uw vrouwen en kinderen eenerzijds en uw honden en katten anderzijds (herinnert U M. Vanderveelde in zijn familiekring!) maar één verschil meer ziet: de eersten kunnen spreken en de tweeden niet!

Daarmee, Heeren van «Vooruit» hebt ge echter den troef uit uw eigen handen gespeeld, want gij die er prat op gaat te werken aan het «menscheijk ideaal: de ontslaving en de verheffing van het proletariaat», doet niets anders dan de duizendmaal door U bedrogen werklieden verbeesten!

Katholieke huisvader, wat zegt ge daarvan? Als ge 't nog niet wist, ge weet het nu: de officieele school is niet de school van den Belgischen Staat, de school van al de burgers van ons land!

Neen: de school betaald door Jan en alleman, met de centen van elken burger, die officieele Staatsschool is de hunne. Dat is in klare taal: «De officieele school is de school van onze anti-katholieke partij.»

Katholieke ouders, thans begrijpt gij waarom die politiekers optreden als verdedigers van de neutrale Staatsschool. Indien zij katholiek was, ze zouden de Staatsschool kelderen en belasteren. Doch zij is neutraal, onzijdig in zake godsdienst, en diensvolgens praktisch anti-godsdienstig. En hier leggen we den vinger op het gevoelig punt: Juist omdat de officieele school in ons land de neutraliteit (?) tot grondslag heeft, daarom dient zij het partijbelang van Liberalen en Socialisten.

Vandaar die propagandadag ten voordeele van de officieele school, «hunne» school (!).

En wat zullen ze doen op die politieke meeting? Zij zullen hunne school verdedigen. — Verdedigen tegen wie? Tegen de katholieke huisvaders, die het recht opeischen hun kinderen te zenden naar de vrije katholieke school, niet «om te doen aan partijpolitiek, maar om zich te kwijten van een godsdienstplicht door hun geweten volstrekt geëisch» (Pius XI.)

't Is niet genoeg dat wij, katholieke burgers van dit land, hun scholen met onze centen helpen betalen; we zouden als onnoozele sukkelaars, om hun politieke klik plezier te doen, daarbij nog onze eigen kinderen in hun blauwe en roode handen moeten overleveren, de godsdienstige opvoe-

tegenspelers werd achter de schermen gevoerd.

In 1933 is de sfeer soms venijnig persoonlijk.

Het zou een grondiger studie vergen om na te gaan hoe de getallen eigenlijk lagen op het

²⁹ De man in de straat en aan de toog beweerde dat de jongeren uit de staatschool uit de armere klasse kwamen en dat ze bijgevolg een lager peil hadden. Hun ouders hadden het geld niet om de bus of de trein te betalen en zo was de populatie minder cultureel geïnteresseerd. De toestand was complexer dan deze vaststelling. Ook goeude mensen haalden er een brevet of diploma. Het zou het bestuderen waard zijn om deze stelling te doorprikken.

ogenblik van de komst van het VTI..

Het is zeker dat het bisdom Dir. E. H. P. HANNEBOUW steunde. Het is zeker dat E. H. Paul HANNEBOUW ook door de Boerenbond werd ondersteund om een landbouwafdeling op te richten. Al was er aanvankelijk van de kant van de Boerenbond een klein probleem met het internaat dat gesubsidieerd was voor de internen landbouw maar – niet volgens de afspraak – ook internen van de technische school herbergde.

In de Gazette van Poperinge 02.09.1934 – De Poperingeaar 07 06 1936 voelen we de onderwaardering van de ene en de worsteling van de andere.

Ja, Poperingenaar, ieder mensch heeft plichten, maar plicht dat is een diepinnig en ernstig woord. Niet met vleserij of bedreiging werkt hij, maar alleen door zijn wet aan de ziel voor te schrijven. Hij dwingt tot eerbied.

Het geheele menschelijk leven staat onder de heerschappij van den plicht.

In het huisgezin hebben de kinderen plichten jegens hun Ouders en de Ouders plichten jegens hun kinderen te vervullen; de mannen jegens hun vrouwen; de meesters jegens hun dienstheden, en omgekeerd. » Daarom, zegt de apostel Paulus, geeft aan allen wat ge schuldig zijt. schatting aan schatting, tol aan wie tol, vrees aan wie vrees, eere aan wie eere eischt. Weest niemand iets schuldig dan elkander lief te hebben, want die den ouderlief heeft, heeft de wet vervult. »

En vlak tegenover die liefde staat de haat van den christen Poperingenaar tegen de Middelbare School, tegen hare stichters, hare beschermers, haar personeel, haar bevolking.

Waar is uw plichtsgevoel? waar uw waarheidsliefde? Hij die zijn plicht lief heeft, is voor alle dingen een vriend van waarheid in woorden en daden.

Mijnheer Waarheid, weet gij, dat van alle ondrugden, de leugen de laagste is? In vele gevallen is zij de vrucht van slechtheid en gemeenheid, dikwijls is zij een bitter gevolg van zedelijke lafheid. Toch denken vele menschen zoo licht over de leugen, dat zij zonder schroom hun bedriegen, ja hun eigen mond gelasten om waarheid te spreken te hansen behoefte.

Is het nog niet genoeg gebleken dat de leerlingen der Middelbare School godsdienstig zijn onderricht? Of moeten de leeraars, wanneer zij den naam van God mispreken in hunne lessen, hun stem zodanig verheffen dat de klank uw oor treft? Ge roept dan misschien donderen dat ze vloeken.

Neen, achtbare lezers, uw kinderen krijgen in de Middelbare School naast

een degelijk onderwijs ook een goede godsdienstige opvoeding, vertrouwt ze haar gerust toe, zij vormt mannen die U in de toekomst tot eere zullen strekken.

Haar personeel heeft uw kinderen lief, hun welzijn en hun ontwikkeling is voor hun een zaak des harten; zij verstaan de kunst zich in de kindernatuur in te denken, zich tot de kleinen neer te buigen om ze met zich op te heffen.

De Polder.

Dat de bewoordingen niet altijd even vriendelijk klonken is niet te ontkennen. We namen een bloemlezing van een kwart eeuw vroeger. De getuigenis van de mensen die de sfeer in de jaren zestig meemaakten bevestigt dat deze wederzijdse onvriendelijke perceptie ook toen nog *kwade* vruchten droeg.

Op 30 09 1923 zien we op welke manier de Gazette van Poperinge op die spanning

ingaat.

Zonder verder op schoolstrijd en aanverwanten in te gaan proberen we de inplanting van het VTI te zien tegen de achtergrond van wat er aan die voorgaande periode is overgebleven en de voortdurende stimuli die door de Katholieke actie en de Katholieke partij, het bisdom met de parochiale werking voeding gaven aan het idee dat er een Vrij Technisch Instituut nodig was.

*Leraar Gerard Danneel in de aanvangsjaren.
Leerlingen: Quaghebeur, Gruwez en Lermytte.*

Internaat en beginjaren

Aanvankelijk is er halfinternaat voorzien. De inschrijvingen gebeuren bij de directeur van het St.-Stanislascollege. Wat niet direct een voordelig idee was.

Vooraleer volop met de technische school te beginnen, nog een beeld van de vorige bewoners van de panden, de kantwerksters.

Mgr. Emilius Josephus DE SMEDT, via Mgr. Vital VANGHELUWE³⁰ liet telefonisch weten aan E.H.Paul HANNEBOUW dat hij de bulldozer mocht doen stoppen. Er waren immers werken aan de gang op de weide (om er een speelplein voor de dekenij in te richten).

³⁰ Mgr. Vital VANGHELUWE (1910-1999).

De toenmalige deken³¹ had een speelplein gewild op de weide aan de beek. Dit plein zou vanuit het klooster bereikbaar zijn.

Uit de documentatie³² van E. H. Hannebouw vatten we samen :

niet alleen voor de locatie, niet alleen voor de aanwerving van de eerste leraars en leerlingen werd de weg vrij gemaakt, ook waren de omstandigheden van dien aard dat, tegen de wil van Ieper in, een directeur in Poperinge terechtkwam, - zij het met grote omwegen en dan nog een Poperingenaar .. over de verwikkelingen rond de benoeming moet er niets genoteerd worden.

Bij aanvang was E. H. Joris DEWULF³³, directeur in Ieper, ook in Poperinge aangesteld als directeur. De meeste leraars uit de beginjaren kwamen les geven van uit Ieper.

Weide aan de beek, achterkant gebouwen van de Paulienen-binnen-de-muren. Toen was er nog geen brug.

De achterkant van het gebouwen-complex met de moestuin tegen de beek. Knecht Medard DESAGHER kon via het brugje tegen de fabriek van Colaert naar de klooster-gebouwen. Via deze weg zouden ook de kinderen van het geplande speelplein de sanitaire voorzieningen kunnen gebruiken. Dit plan ging zoals vermeld niet door.

31 Dat speelplein was gepland op de gronden van de familie VAN CLOOSTER

32 We zijn in het bezit van een digitale voorbereiding die E. H. HANNEBOUW had gepland voor de 25^e verjaardag en waaruit we af en toe putten.

33 E. H. Joris Maria Jozef DEWULF, 14/06/1930: priesterwijding Brugge; 10/09/1930: leraar Diksmuide, Sint-Aloysiuscollege; 05/01/1932: leraar Poperinge, Sint-Stanislascollege; 20/08/1935: leraar Kortrijk, VTI; 23/08/1948: directeur Ieper, VTI; 01/07/1965: directeur Proven, Instituut "De Lovie"; 01/07/1965: algemeen directeur Broeders van Dale ; 30/06/1982: op rust ; + 30.06.1995.

Deze site werd later helemaal vol gebouwd voor de werkplaatsen metaal en houtbewerking.

12 juni 1963

Zo promovee men het technisch landbouw onderwijs.

Indien men U nu vraagt: « Wat moet een jonge landbouwer allemaal kennen om zijn bedrijf te doen renderen? Wat zou je dan antwoorden »

Een algemene vorming: Nederlands, Frans, wiskunde, wetenschappen! Natuurlijk! Een landbouwer moet een flinke ontwikkeling hebben! Maar, de boerenstiel vraagt voor het ogenblik zulk een kennis van mechaniek, elektriciteit, boekhouding, sociale wetgeving, teelten. Een goede boer moet de dag van vandaag alles kennen! Daarenboven mogen zijn handen niet verkeerd aan zijn lijf staan! Zaaien en maaien, planten en bewaren, ook de traktor nazien, de elektrische afsluiting van de weide herstellen, de machines onderhouden, reparaties doen aan wagens en hek-kens... noem maar op! Een goede boer moet wel een duizendpoter zijn en dan nog een zeer verstandige duizendpoter. En, kom, als een jongen ergens ver weg de stiel is gaan leren, wat weet hij dan van de grond van zijn eigen streek en van de plaatselijke teelten?

Wel, precies om al die redenen wordt er te Poperinge — Boeschepestraat, 44 — een vrije landbouwschool opgericht voor heel de streek! Men volgt er het programma dat door de Staat verplicht is gesteld voor alle landbouwscholen. Daarbij worden twee uur per week speciaal onderricht gegeven in het Frans. De leerlingen zullen er echter niet alleen een algemeen onderricht ontvangen, de theorie leren over bemesting, kweken van varkens en runderen, mechaniek en elektriciteit in de boeken bestuderen! Acht uur per week zullen ze zich oefenen in de ateliers op de machines voor houtbewerking, metaalbewerking en elektriciteit. Aan de school palen er 3 ha proefvelden waar ze de theorie in de praktijk zullen omzetten en voor 't vierde jaar zijn er 24 uur landbouwpraktijk voorzien THUIS of op een gespecialiseerd bedrijf onder leiding van leraars en bedrijfsleiders.

Maar de flinke leerlingen kunnen daarna ook nog verder studeren. Na hoger middelbaar landbouwonderwijs staan er nog verschillende mogelijkheden open: meerdere vormen van technisch ingenieur en regent, maatschappelijk assistent, school voor bestuursrecht, meetkundig schatter...

Best ware nog dat U eens een foldertje vraagt aan de school of met de direktie gaat spreken: men koopt geen katten in zakken.

Indien uw jongen uw bedrijf op de hoeve later wil overnemen of veel belangstelling heeft voor alles wat landbouw aangaat, dan biedt deze nieuwe school hem een enige kans om in eigen streek een eerste klasse opleiding te ontvangen. Zijn toekomst is verzekerd! Zorg voor hem!

c.-6283

Promotie en eerste leraars

Op 1 september 1961 kon er gestart worden. Er werden 74 leerlingen ingeschreven voor 2 oriëntatiejaren: Mechanica en Houtbewerking.

De meeste leraars pendelden tussen het V.T.I. van Ieper en de onderafdeling in Poperinge³⁴. Een ereleeraar schrijft:

Wat onzeker stapten we het pittoreske kloosterpoortje binnen om het nieuwe schooljaar 1961-62 te beginnen. De eerste dag technisch onderwijs in Poperinge. De speelplaats in kasseien, de Lourdesgrot en de twee prachtige notenbomen deden meer denken aan een begijnhof dan aan een technisch instituut...³⁵.

34 50 jaar VTI Poperinge, 2012.

35 Bernard DEGRYSE, ere-leerkracht en leerling in de beginjaren. 01 09 1963 start afd. elektriciteit: 15 leerlingen, 1 leraar, 1 ledig lokaal als werkplaats. Wat onder de tijdgenoten *institut Remi* werd genoemd. Het was het huis waar Remi GHESQUIERE, schoenmaker had gewoond.

Die Lourdesgrot zullen de zeventig van de beginnuren zich wel herinneren. Het was aanvankelijk nog mogelijk om er een gebed rond te organiseren.

Het glazen afdak dat aan rechterkant bescherming moest bieden voor de regen werd door de leraar lassen ook vlug weggebrand. De nieuwe gebruikers speelden wat avontuurlijker dan hun voorgangers.

De Lourdesgrot van de Paulienen.

Op 14 januari 1963 komt E.H. Paul HANNEBOUW³⁶ naar Poperinge, eerst als studiemeester-opvoeder en pas later als directeur van een zelfstandig instituut. Onder zijn impuls werd de school verder uitgebouwd. Elk jaar opnieuw werden de leerkrachten op pad gestuurd tot Boezinge,

Alveringem, Nieuwkerke en de omgeving van Ieper om kandidaat leerlingen te *ronselen*.

Immers, ook de landbouwafdeling moest levensvatbaar blijven.

Gedurende 22 jaar³⁷ was het V.T.I. een immer groeiende onderneming. Het aantal leerlingen overtrof de buur: het VTI-Ieper. Het verwerven

van gronden en gebouwen was een moeilijke dobber, *onderhandelingen, achterhoedegevechten en financiële beslommingen*...zo noteert het de geschiedenis van 50-jaar VTI.

Als we notities van de eerste directeur nakijken dan zien we dat hij de spanning met de chirojeugd, die in de lokalen van de school bijeenkwam, als eerste verwikkeling vernoemt.

Muizenissen

Al heel vlug zocht hij een godsdienstleraar, want de onderpastoor van Sint Jan, die het blijkbaar aanvankelijk deed, was verplaatst en bij de Grauwzusters was ook geen leraar godsdienstleer die naar het VTI kon komen. In de notities van Directeur HANNEBOUW vinden we geen verwijzing naar de EE. ZZ. Benedictinessen of het college. Hij kon beter zijn taak aan als hij zelf niet verder de vrije uren aanvulde naast leraar godsdienstleer Frans DEMOOR en latere leraar godsdienstleer Staf SWEERTVAEGHER.

36 E. H. Paul HANNEBOUW ° Poperinge, 26 augustus 1924 - Ieper, 30 november 2007 11/06/1949: priester gewijd; 16/08/1949: leraar Klein Seminarie, Roeselare; 1960-1961 : lid van de gouvraad van K.S.A. Noordzeegouw als districtleider; 20/07/1962: onderpastoor St. Baafs, Lauwe 14/01/1963: directeur VTI, Poperinge; 01/09/1985: eervol ontslag

37 Van 1963 tot aan zijn opruststelling in 1984.

Ikzelf werd pas het tweede jaar ingeschakeld.

De school zou groeien in een snel tempo. Met alle problemen die hiermee gepaard gaan.

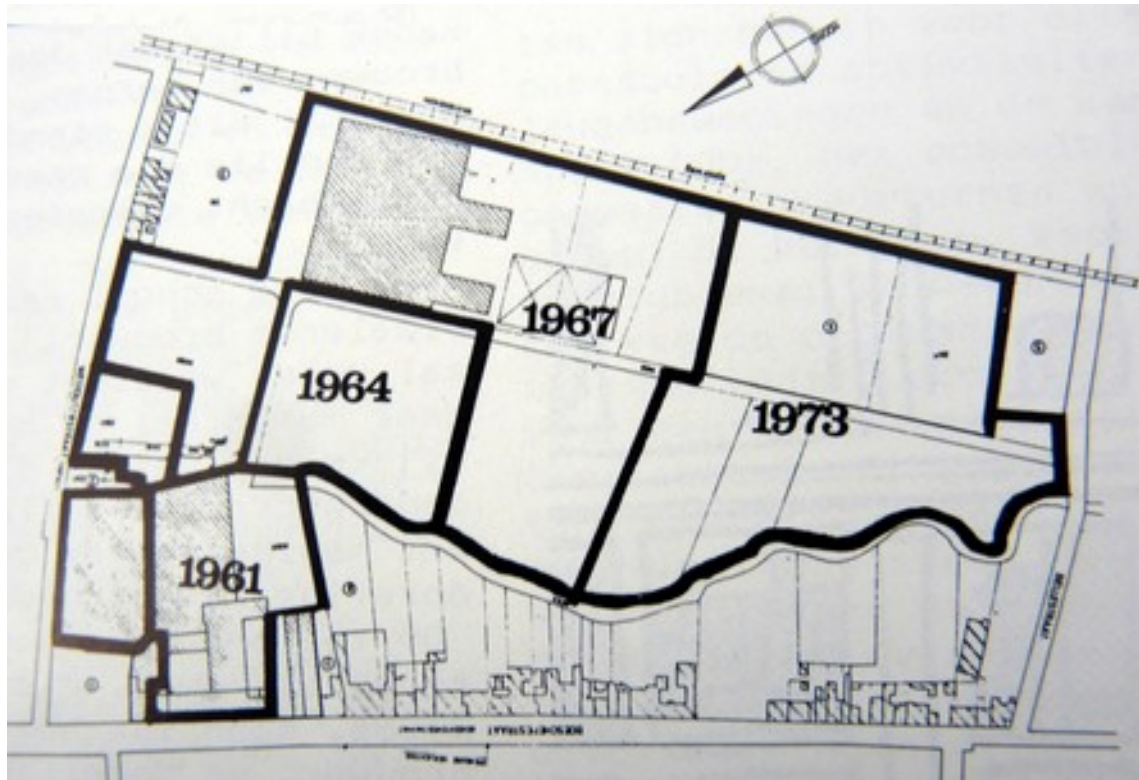

De latere edities van de schoolkrant – de voorpagina van 1974 hierboven was meerdere jaren een vertrouwd beeld – vertellen het ongelooflijke verhaal.

Er werd gereorganiseerd in de bestaande gebouwen. De burelen breidden uit, de studiezaal en het ontvangstlokaal werden aangepast.

De voortdurende groei vereiste expansie. Het bijgaande kaartje is duidelijk.

Geografische expansie: kaart

Toen werd het bekende schema in gebruik genomen. Alle leerkrachten, ook de leerkrachten algemene vakken moesten hun drie dagen doen: Muren slopen, schilderen, ramen plaatsen en sanitaire voorzieningen aanbrengen. Je werkte in een technische school, daar leer je handwerk.. en als leraar ook belangeloze inzet, gratis inzet.

Alle kleine bijgebouwtjes werden met de grond gelijk gemaakt. Het konijnenhok van de zusters werd deskundig afgebroken en daar kwam de nieuwe refter. Voor de eerste serres er kwamen was het glas van de refter ideaal om het serreglas te vervangen in de winter. De tuinbouwafdeling had er zijn deeltje gereserveerd als werkplaats Tuinbouw.

Bij deze eerste ontplooiing vinden we slechts een verwaarloosbare verwijzing naar de perikelen met collega VTI-Ieper en de landbouwschool Roeselare.

Tenslotte planden E. H. HANNEBOUW en E. H. Directeur André DEWULF in de latere periode graag een gezellige ontspanningsnamiddag ten huize van de aalmoezenier van de Lovie³⁸. Het bezoek van de kandidaat-leerlingen in het wervingsgebied tot aan de bediscussieerde grens Boezinge-Langemark en Nieuwkerke bevond zich in de schemerzone. Ook Vlamertinge was uiteraard een gezamenlijke pool.

³⁸ Hier zal de bewuste lezer merken hoe de oude spanning van de nieuwe directeur en de ontvoogding uit de beginsituatie, waar E. H. Joris DEWULF, het voor het zeggen had, tamelijk geruisloos en uiteindelijk vrij snel van de baan was.

Usines – Fabriek COLAERT, Boerenbond en bisdom

De eerste gesprekken met Henri COLAERT hadden als resultaat dat deken GHELDOLF kon verkrijgen dat er een brug over de beek kon komen voor zijn speelplein. We schreven reeds dat dit plan werd verijld³⁹.

Hiermee was er al een eerste aanzet tot uitbreiding. Maar ook fabrikant COLAERT wou uitbreiden over de grond van de knecht Medard DESAEGHER. Hieruit is een koele verstandhouding ontstaan die resulteerde in her opmeten van de gronden en tenslotte rechte trekken van de grenzen. We rapporteren de ondergrondse wandeling langs de beek om het paaltje te zoeken

Ingang via de poort aan de Boeschepestraat..

De opgetekende nota's van oudirecteur Paul HANNEBOUW verraden de sputterende verhouding rond landbouwschool-technische school.

Na een bezoek in Brugge was de vicaris van het onderwijs niet meer de sympathieke telefonist die toelating gaf de werken van het speelplein stil te leggen. E. H. HANNEBOUW die de diplomatie kende om met inspectie om te gaan nam zijn toevlucht tot opziener O. HONDEKIJN. Ondertussen werd het terrein geëffend en beloftes gedaan door Kan LOOTENS⁴⁰ en Senator LAGAE. De eerste bestuurscommissie landbouw wordt opgericht. De eerste folders worden verspreid. Zo kwamen er het eerste jaar van de landbouwafdeling 14 leerlingen.

De bouwplannen in de tuin naast de fabriek waren eventjes moeilijk omdat het vicariaat en het bisdom aanmaanden om niet zo hard van stapel te lopen. Kan. VERBEKE had het advies gegeven een nieuwbouw te realiseren. Omwille van een minder goede ervaring met een vorige architect werd gekozen voor L. DELAFONTAINE. Er werd verwezen naar het Bisschoppelijke standpunt in verband met het internaat en dir. HANNEBOUW kreeg de

³⁹ Dit gebeurde op witte donderdag van 1964.

⁴⁰ E. H. Kannunik Emiel LOOTENS ° Lichtervelde, 7 december 1913 - Poperinge, 15 januari 1981 – 11/06/1938: priester gewijd; 01/09/1938: leraar St. Amandscollege, Kortrijk; 27/03/1944: onderpastoor te Bissegem; 03/01/1955: diocesaan proost 'Belgische Boerenbond' (tot 14/06/1967) & 28/01/1961: rector Centrum 'Maria Assumpta', Dadizele; 27/04/1961: erekannunik; 14/06/1967: pastoor-deken St. Bertinus, Poperinge.

opmerking *houd het daar klein, dan is het voor niemand een concurrent, dan eist het van ons geen geld en geen tweede priester.*

Mgr. De Smedt.

De troost kwam van de paters van Sint Sixtus. De burgemeester van Poperinge Walter DE SAGHER⁴¹ en Adrien BOERHAVE klimmen in hun pen. Het dispuut is blijkbaar – aldus de notities van E. H. HANNEBOUW – zover gegaan dat de bisschop⁴² zelf per telefoon melde dat internen in Poperinge weg moeten en dat Kan. DE JONGHE dat verder zou komen oplossen.

Kann. Emiel Lootens

Deze tussenkomst was gecounterd door het college dat zijn leerlingenaantal wou stabiliseren of liever geen internen bij anderen had... In de notities zien we dat er wel sprake was van de internen naar het college te loodsen (of lokken?). Er is bezoek van Kan. DE JONGHE genoteerd in aanwezigheid van E. H. G. HOUWEN⁴³, directeur van het college om te zoeken naar een regeling om de internen in het St.-Stanislascollege onder te brengen – tevergeefs!

Uiteindelijk wordt in een historische zitting in het Iepers theater met een woordje van Gaston BRUTSAERT, van deken E. H. Emiel LOOTENS⁴⁴ en van O. HONDEKIJN een regeling uitgewerkt. In de nota van de directeur staat. *Mgr. is misnoegd vertrokken*. In het groot seminarie in Gent werd uiteindelijk de financiële steun van de Boerenbond toegezegd.

41 Burgemeester 1955-1970: Walter DE SAGHER.

42 Emiel-Jozef DE SMEDT (Opwijk, 30 oktober 1909 - Brugge, 1 oktober 1995) was de 24ste bisschop van Brugge. Een opmerkelijk figuur o.a. door zijn bisschoppelijke brief met stemadvies en zijn mening omtrent het triomfalisme in de kerk.

43 E. H. Georges Cyrillus HOUWEN 03/06/1950: priester gewijd; 09/1950: student te Leuven; 01/09/1952: leraar St. Stanislascollege, Poperinge 26/08/1960: directeur St. Stanislascollege, Poperinge; 10/08/1967: geestelijk directeur Religieuzen van St. Andreas, Brugge & leraar godsdienst regentaat & schoolpastor St. Andreas, Brugge; 21/05/1986: archivaris van het bisdom; 21/02/2000: eervol ontslag + 23.03.2005.

44 E. H. Emiel LOOTENS 11/06/1938: priester gewijd; 01/09/1938: leraar St. Amandscollege, Kortrijk; 27/03/1944: onderpastoor te Bissegem; 03/01/1955: diocesaan proost *Belgische Boerenbond* (tot 14/06/1967) & 28/01/1961: rector Centrum *Maria Assumpta*, Dadizele; 27/04/1961: erekanunnik; 14/06/1967: pastoor-deken St. Bertinus, Poperinge + 15.01.1981.

De Broeders van De Lovie zullen drie personen naar de school afvaardigen: een studiemeester: Broeder Angelus, Adolf DEPREZ, een leraar elektriciteit, Broeder Justinus, en een leraar godsdienst...

De Heren M. VANDERHAEGHE, directeur Landbouwschool, Roeselare en E. H. Florent VANCAYSEELE, directeur Tuinbouwschool, Roeselare waren akkoord om het recruteringsgebied af te bakenen.

Op die manier was de weerstand van het bisdom afgeremd. De concurrentie was uitgestippeld. Het contract Bisdom-Boerenbond-School was in kannen en kruiken. Althans voor internen van de landbouwafdeling. Internaat is toegestaan, maar alleen voor de afdeling landbouw.

De complicaties met Firma COLAERT draaien rond Medard DESAGHERs eigendom. Met de firma COLAERT was in de verkoop met de familie VAN CLOOSTER voorzien dat COLAERT zou kunnen uitbreiden over de grond van Medard.

De brug was voorzien om de toegang vanuit het speelplein naar de toiletten van Paulienen-VTI mogelijk te maken.

De firma COLAERT aasde op het eigendom van Medard.

Medard zou zelfs een nieuw huis krijgen in de Benedictijnenstraat. E. H. HANNEBOUW beslechtte het pleit in zijn voordeel. Dit leidde tot de verhuis van de firma COLAERT naar het industrieterrein waar ze nu nog gevestigd is. Medard vertrouwt *ondertussen z'n lot toe aan de directeur en in wederzijdse afspraak consulteren zij notaris DE SÆGHER* – aldus de notities van E. H. HANNEBOUW.

De ruilakte

Er waren ook nog wat perikelen in verband met een ruilakte van COLAERT met de Paulienen. Vlak voor het klooster overging naar het V.T.I. werd een deel van de tuin langs de kant van de Firma COLAERT verkocht. De nieuwe scheiding werd aangeduid door een rechte grenslijn vanaf het klooster tot aan de beek. In werkelijkheid was het echter een gebroken lijn geworden, door een onderling akkoord werd boven het breukpunt meer grond afgestaan, terwijl onder het breukpunt evenveel werd teruggenomen. Van daaruit ontstond een discussie. Men wilde een rechte lijn zoals het op het plan stond, en men verlengde, overtuigd van de waarheid, het bovenstuk van de breuklijn tot aan de beek, waardoor tot grote verwondering van het V.T.I. de firma een driehoek grond meer opeiste. Gelukkig herinnerde Medard zich nog de onderlinge ruiling. Onder de deskundige leiding

van Architect-Ingenieur DELAFONTAINE werd opzoekingswerk verricht en gestaafd aan de werkelijkheid, door onderzoek van de oorspronkelijke voegen in beek en op het dak⁴⁵ kwam men tot de huidige toestand..

Overstroming 1964

Tijdens de voorbereidingen van de bouw was er de overstroming van 1964. In de nota's van E. H. HANNEBOWU lezen we : *De bulldozer had in een paar dagen het terrein geëffend voor het gelijkvloers, toen in de harde winter van 1964 na een geweldige sneeuwval een plotse dooi optrad.*

Gans de gereedgemaakte terreinen liepen onder, er stond tot 50cm water op het land, de bulldozer stond half onder water. We hadden onze les geleerd, het zou dwaas zijn, het terrein verder af te graven. De plannen werden gewijzigd, want er moest rekening gehouden worden met mogelijke overstromingen. Alles werd verhoogd en er werd beslist op kelder te bouwen.

Barakken

Als het ware in pure missie stijl werden barakken gerecycleerd om klassen en werkplaatsen in onder te brengen. Ze werden gereconstrueerd in de buurt van de huidige serres. In de nota's van E. H. HANNEBOUW lezen we:

De barakken werden eerst gekeurd door leraar Raymond DEROO⁴⁶. Voor de beide barakken werd een prijs van 10.000 BF overeengekomen, maar ze moesten in eigen beheer worden afgebroken. Het klusje werd in een week geklaard. Elke morgen om 6u30 naar Gent. Het middagmaal werd genomen in de Techn. School van St.-Denys-Westrem. De pascontrole geschiedde aan de poorten van de kazerne. Thuiskomst om 18u30. Avondmaal op school. Daarna werden de vrachtwagens die ondertussen uit Gent waren aangekomen afgeladen. De barakken zijn terug opgesteld onder de leiding E.H. André

45 Letterlijk verslag HANNEBOUW : *De temperbakken waren waar nu de spuitcabine is. Daar was een trap naar de beek. Daar kon men een Venetiaanse vaart met de boot onder Poperinge doen. De Firma COLAERT beweerde dat men bouwde op hun grond. Volgens een akte aan de zusters Paulienen zou Sylvain COLAERT een spie grond hebben in het eigendom dat nu van het VTI was. Uiteindelijk was er een verlaging geweest en had COLAERT geen gelijk. Medard bevestigde met de medewerking van Edgard VAN OPPLINUS' constataties dat de muur vroeger anders gesitueerd was.*

46 Raymond DEROO (°Poperinge 13 06 1935 + Poperinge 22 04 1974). :De tweede leraar die overleed gedurende zijn ambtstermijn. De eerste leraar die overleed in het VTI gedurende zijn ambt was Georges CASIER uit Izegem overleden (maart 1966) bij een aanrijding op het voetpad.

Dewulf en Albert VANRENTERGHEM.

Er kwam later een tweede barak voor afdeling garage en koetswerk⁴⁷.

Op 01-09-1967 verhuisden de werkplaatsen naar de nieuwe gebouwen.

Een jaar later onstond de afdeling A2 EM (Elektro-mechanica). Er kwam een derde leraar elektriciteit bij. Op 01-09-1970 kwam de A2 Elektriciteit over twee jaar.

Hierop volgde een uitbreiding aan de straatkant. Zo kon later de keuken uitbreiding krijgen. Het huis pastoor VERVAEKE werd ingenomen.

De tuin van buur FEYS werd ingenomen in het schooljaar 89-90⁴⁸. Er komt een fietsloods voor 500 fietsen en 80 *brommers* (zie verder BOUW).

Geografische uitbreiding

De gronden (palend aan het café *De Havermuis*) waarop de halle werd opgericht waren oorspronkelijk eigendom van TRUANT, vervoer. De gronden (palend aan de Bellestraat, nu Havermuis) waren eigendom van Apotheker DEZILLIE. Dit was een regeling met minderjarige kinderen. De voogd en de vrederechter van Duffel, uit de buurt van Lier, Dhr. PORTERS, oudleraar rijksonderwijs Poperinge waren betrokken in de zaak.

Marcel Bode werd een gezonde negentiger.

E. H. HANNEBOUW: *We moesten wachten gedurende de zitting van het vredegerecht in Duffel: Marcel BODE⁴⁹, Marcel VANDENBUSSCHE en mezelf. Na de afwerking van de agenda kon het gesprek beginnen. Wanneer er een evenwaardig stuk in Poperinge kon gevonden worden dan was de zaak te regelen. De evenwaardigheid moest beoordeeld worden door de vrederechter van Poperinge, nl. Dhr. WYSEUR.*

Naar de Benedictijnenstraat toe naast het stuk van DEZILLIE was de grond eigendom van Mevr. DUTORDOIR, Brugge. Ook dat was grond in onverdeeldheid. Maar de kinderen waren meerderjarig. E.H. Elie VAN MERRIS⁵⁰ trad op als bemiddelaar bij die vrouw, die zijn tante was.

47 Dossier 13.01.1984.

48 Het huis nr. 56 werd aangekocht tijdens het schooljaar 1987-88.

49 Marcel Jozef BODE (° Nieuwmunster, 29 november 1918 - + Ieper, 10 augustus 2014) was een Belgisch volksvertegenwoordiger.

50 E. H. Elie VAN MERRIS woont nu Sint-Arnolduslaan 31 B24, 8200 Sint-Michiels.

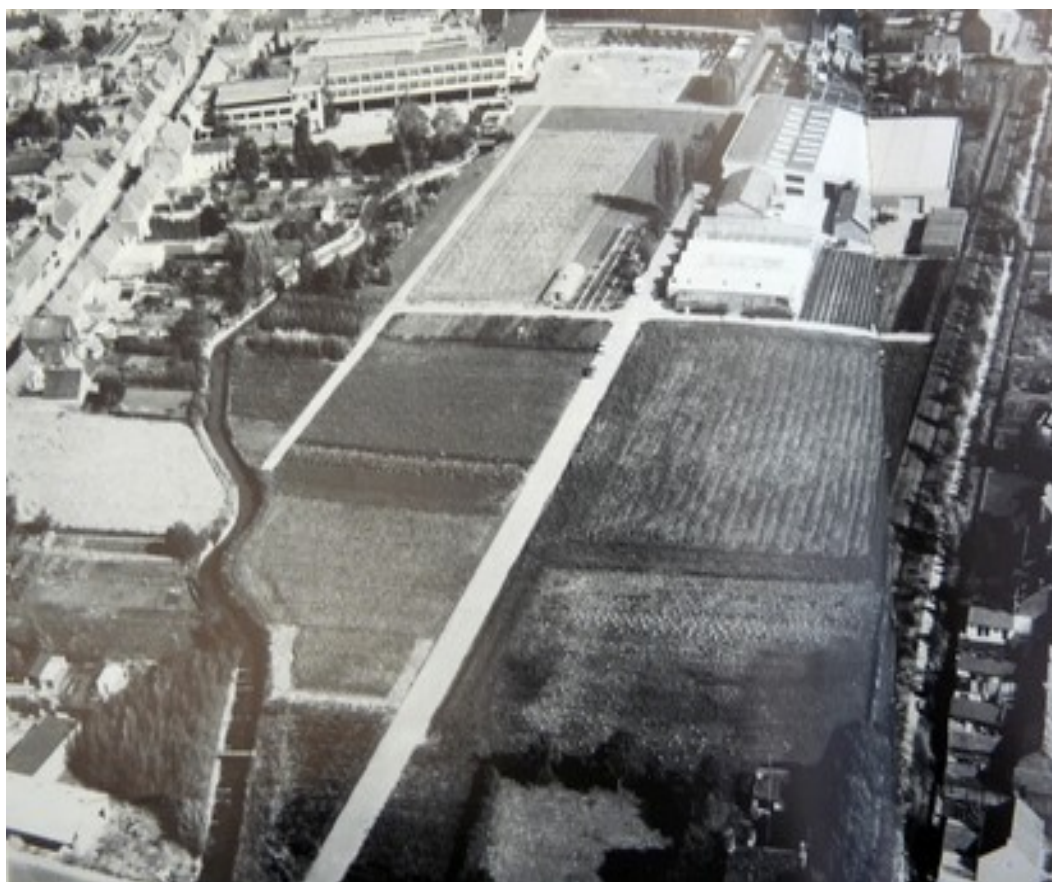
De andere gronden over de beek waren verpacht aan Dhr. Maurice DEVOS, die pacht afstand tekende met regeling van de *navette*.

In het geheel van de reeds verworven eigendommen was er nog een stuk eigendom van de kerkfabriek van Onze Lieve Vrouw. Dit werd gelaagd met een stuk uit de voorgaande pas bereikte eigendommen.

Naast de treinweg werd een regeling getroffen met NMBS. Dit werd begin 20ste eeuw verpacht als volkstuinen. Bij die gelegenheid werd dit rechtgetrokken. Later werd de helft van de voetweg van Quintens wandeling aangekocht. Dat is nu grens en afsluiting. Hoe het is geregeld en waarom dit stuk onbebouwd bleef weten we niet. Er was oorspronkelijk een afsluiting aan de straatkant. Op de oude kaart is duidelijk te zien dat er een pad doorliep door de verzamelde eigendommen. Het pad vertrekt vanuit de Benedictijnenstraat naar de Havermuis en heeft aan beide uiteinden een poort zou dit niet kunnen wijzen op een open te laten doorgang?

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	1
Paulientjes-binnen-de-muren.....	5
Brouwerij.....	5
Wie was Juffrouw Maria Josephina DEVOS?.....	6
1841-1914.....	8
1914-1960.....	9
Moeder Marie Augustine.....	11
Kentering.....	12
Kunstwerken.....	13
Tussentijdse berichtgevingen.....	15
Voorspel.....	15
Tendentieuze pers?.....	16
Internaat en beginjaren.....	20
12 juni 1963.....	23
Promotie en eerste leraars.....	23
Muizenissen.....	25
Geografische expansie: kaart.....	26
Usines – Fabriek COLAERT, Boerenbond en bisdom.....	27
De ruilakte.....	30
Overstroming 1964.....	31
Barakken.....	31
Geografische uitbreiding.....	32

De STOMER is weg ¹ Paul Johan Desegher

Waar tot voor kort het café “In St-Omer” stond, gaapt nu een open ruimte. Een oude glorie uit de reeks oudste drankgelegenheden van onze stad is uit het straatbeeld verdwenen. Maar een kans voor de archeologen...

De naam verwijst naar de Noord-Franse stad Sint-Omaars waar de abt van Sint-Bertijns resideerde, de prelaat die de wereldlijke heer (“temporeel”) was over de “stede ende jurisdictie van Poperijnghe”.

Vandaar het wapenschild van onze stad: een gehandschoende hand die een kromstaf vasthoudt.

De abt werd met de nodige égards behandeld. Zo vinden we in de stadsrekeningen dat hij bij het ingaan van de vasten een verse zalm cadeau kreeg². En wanneer er een nieuwe abt

¹ Onder studenten wordt wel eens gesproken van *de stomer* in plaats van *Saint Omer*.

² Zie bijlage 1 (SAP 1, map 12: Stadsrekeningen 1596-97)

aan het bewind van die belangrijke abdij kwam, werd die feestelijk onthaald in z'n stad, met een blijde inkomst, zeg maar.

In zijn/onze stad , zo'n 50 kilometer van de abdij, had hij een plaatsvervanger: de Proost. Die had z'n residentie, de Proostdij, ter hoogte van de huidige R.M.S. , maar de gronden strekten zich uit tot waar het college nu staat. Hij beheerde heel wat roerend goed in en rond de stad. De twee burge-meesters (die van de Wet en die van de Commune), de schepenen en de raadslieden moesten ieder jaar aan hem de gedetailleerde stadsrekening ter goedkeuring voorleggen³.

Hij was ook aanwezig bij elke “vernieuwing van de Weth”: het toewijzen van de bevoegdheden: de nieuwe twee burgemeesters, de schepenen, de oppervoogd van de wezerij, enz.⁴ Wat – noblesse oblige – met een etentje bezegeld werd (gespijsd uit de stadskas).

De Proost was een man van aanzien, hij was dan ook meestal de abt-in-spe. Daar aan de hoek van de Nieuwe Markt , vlakbij het begin van de Overdam en de Elzenbrugghe-sstraat⁵ zal de herberg getuige geweest zijn van heel wat veranderingen.

Rechtover werd in de zestiger jaren van 20ste eeuw de neo-gotische kapel van het (toen nog) Sint-Stanislascollege platgegooid en vervangen door een modern gebouw.

Die vroegere kapel werd tijdens de Eerste Wereldoorlog beschadigd. Toen gingen de lessen, om veiligheidsredenen, door buiten de stad, in barakken. Het Engelstalig opschrift herinnert aan de uiterst belangrijke rol die Pops sinds 1915 speelde als draaischijf voor toevoer van troepen en logistiek naar het front van de Ieperboog. Let op het urinoir. Die vond je voeger ook aan de buitenmuur van de kerken.

3 Zie bijlage 2 (SAP 1, map 12 bis: Stadsrekeningen 1598-99)

4 Zie bijlage 3: idem

5 Nu: resp. Boeschepestraat en Deken De Bo-laan

Aan de overkant van het Peperstraatje kwam een parkeerplaats, die de naam Oudstrijdersplein kreeg. Op die plaats stond tot maandag 27 mei 1940 het Sint-Vincentius Wezen- en Ouderlingen-gesticht. Op die fatale dag heeft een bombardement van de Luftwaffe lelijk huisgehouden in de Boeschepestraat. Het genoemde gebouw kreeg een voltreffer: een nooit geziene ravage, zes kloosterzusters en 30 knechtjes-weeskinderen vonden er de dood. Elf dagen later werd nog een meisje levend in een kelder aangetroffen...⁶ Syrische horror, zo nabij.

De Boeschepestraat is altijd al een levendige straat geweest. Daar zorg(d)en twee scholen voor (met vroeger de Paulientjes in de plaats van de huidige V.T.I.) tel daar ook nog de spellewerkschooltjes en de jongelingenkring ("congrie") bij, uit lang verlopen dagen en de Dekens (armen)schole.
 Voeg bij die dagelijkse passage van het jonge volkje nog de scharen die voorbij de herberg trokken in de Donkere Ommegang, de Mariale Processie en de Pameltjes-bidprocessie, en die rondgang met het H.-Sacrament onder een baldakijn, in gezelschap van de nieuwe plechtige communicantjes.
 Minder devote optochten ook: de Hoppestoet, de carnavalsoet..
 Ook wielervedstrijden allerhande.
 Afgaande op het model van de automobielen en de kledij van de toeschouwers, moet dit een foto zijn van net voor de Tweede Wereldoorlog; bovendien: het St-Vincentiusgesticht (rechts) staat er nog!

⁶ Tillie & Cossey: Poperinge in puin, mei-juni '40, Aan de Schreve, Poperinge, 1990, p 85 e.v.

Het is niet de eerste keer dat “A St-Omer” tegen de vlakte gaat.
Tijdens de beschietingen en bombardementen door de Duitsers in '14-'18
werd een vroegere versie van dit etablissement volledig vernield.
Op deze foto kan je zien dat het Peperstraatje toen nog smaller was.
Links merk je nog een tweetal traveeën van het St-Vincentiusgesticht, dat toen ook beschadigd werd.
Rechts van het luik dat een beschadigd raam verbergt, hangt een bord met het opschrift “Y.M.C.A.”.
Dat betekent dat in dat gebouw door de Young Men's Christian Association een afdeling ingericht werd.
Zij hadden het nobele doel om geestelijke ontspanning te verschaffen
aan de soldaten van het Commonwealth,
die zo massaal rond Pops “lagen”: accommodatie en sfeer om een brief te schrijven,
een boek te lezen, een partij te schaken, een leuke babbel, and.. a cup of tea.
Op de tweede verdieping zijn er enkel kleine lunet-venstertjes: zo omzeilde men een belasting uit die dagen,
die taxeerde op GROTE ramen.⁷

⁷ Zie bijlage 4 (bewaard in SAP 461,3)

Het etablissement werd weer opgebouwd in het interbellum.
 Wie met paard en wagen of sjees naar de vrijdagmarkt of naar de zondagsmis kwam
 vanuit het omliggende, kon z'n trekdier in een afspanning voor een tijdje stallen.
 Op deze foto trekt een rouwstoet voorbij, op weg naar de stedelijke begraafplaats bij het Rekhof.
 Een vooraanstaand figuur voorwaar, want de corbillard wordt geëscorteerd door de pompiers.
 Het betreft waarschijnlijk de uitvaart van de geliefde burgemeester-volksvertegenwoordiger
 Lucien Deschodt, in 1947.

Terwijl ik dit artikeltje aan het schrijven was, vond ik een bundeltje uit het einde van de 18de eeuw, waar ook de benaming “St-Omer” voorkomt. Het is een lijst van de herbergen uit het Poperinge van toen⁸. We hebben deze gegevens te danken aan de tesorier d'heer ende meestere Joseph Petijt. Ik zal je niet lastigvallen met droge cijfers van wat hij inde; enkel de namen van de etablissementsen en de uitbaters heb ik genoteerd.

⁸ Maar is ze wel volledig? Zo vind ik er bijvoorbeeld “De Wildeman” niet terug, een etablissement dat op het eind van de 16de eeuw vermeld wordt. Verdwenen? Een andere naam gekregen?

groot Streek, Lynde
alpis mede gecomparceer
Indien kinsale kinsale Ind. St. Day,
Dood 3 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2
Vordene heeft 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2
galt voor de gompore van
het voorgescreven auctor
mes renonciarie aan het
Streek van Diederik
ende Excentric, Streek
den vordene comparsen lynde
Dochte te zullen garen
vanderen ende gonden
samen 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2
Streek als naar vordene
Streek 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2
Streek 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2
Streek 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2
Streek 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2

[illegible]

(Faint handwritten notes, possibly bleed-through from the reverse side)

[illegible]

Accoord-Bouck van alle de **herbergiers** binnen Dese Stad mitsgaeders van De gonne onder dese jurisdictie over de accijsen vande bieren voor den jaere beginnende prima meij 1780 ende eindigende ultima aprilis 1781⁹

1/ Binnen t' port

Den Roden Hert
*gelegen neffens de groote marckt , aboutterende van oosten de vlamynckstraete , van noorden de gasthuysstraete*¹⁰

Desmadryl Josephus , hostellier

De Valcke
ter noortsyde van d'Iperstraete

Coutenier Francois , herbergier

St-Omars
zie inleiding

Toulouse/Toulouze Francois¹¹ , idem

St-Jooris
Iperdamcutter (op de plaats waar nu het stadhuis staat)

Heems Joannes , idem

St-Sebastiaen
tussen de Hondstraat en de Peperstraat

Barrezeele Francois , idem

Duijnckercke
paelende van westen de Werfstraete ende van noorden de Watoustraete

Leenhouders Mattheus , idem

Antwerpen
herbergierege in de Ieperstraat op de hoek van het Rekhof; nu "Books & Things" en het aangrenzende pand

Weduwe Vanderhaeghe Josephus ,

Het Hof van Cassel
in de Casselstraat

Chavaete/Savaete Pieter , herbergier

hoek met het Trommelaarstraatje?

St-Andries
ten westzyde van de Noordstraete (Gasthuisstr.) palende ten zuyden het college der studenten-schole ende d'ervve van d'eerwaarde paters re-coletten (nu Hopmuseum)(..) van noorden happende tot de waterynge (St-Bertijnsvijver, achter Skindles), voorts de schotterie van St-Andrieshof

Vande Zande Pieter , idem

St-Jooris Hof
in de Leverstraete (nu Veurnestraat)

Hervein/Hervin Ferdinand , idem

Het Gouden Hoofd
een hostellerie staende ende gelegen aende iperstraete, aboutterende van suijden ende westen de voorseyde iperstraetde ende van noorden het keuckenmaertstraetjen (nu: Goudenhoofdstraat); tegenwoordig een lingeriezaak, volksetymologisch "Broeks & Strings" in de Poperingse volksmond, naar analogie met de tijdschriftenzaak r.o.

Leloir Joseph , idem

Den Wijngaert

Verreman Francois , idem

⁹ SAP 71 a: Bestuur Jozef II , 1781-1783, map 1781

¹⁰ *Schuingedrukt: info uit TOPONIEMEN VAN GROOT-POPERINGE van Henri Vandenberghe, De Vrienden van het Poperings Archief vzw, Croonestuck 37, Poperinge, 2008*

¹¹ In 1764 was de waardin de weduwe van Jan Baptiste Ligneel. In SAP 64 vond ik de inventaris van de inboedel van de herberg. U kan het nalezen in SAPpig, jaargang V, n° 1 (maart 2008), p 20-25

*bestaat nog, met bolletra
van westen de casselstraete, ende van noorden
t'peperstraetien*

*Petit Paris
eene herberghe, gheenaemt cleen Parijs, ghelegghen
ter oostsijde van de Noortstraete, maeckende het
houckhuys van de selve en van de papestraete
(nu: Priesterstraat)*

Scherpereel Michel

In de winkel op de hoek van de Priesterstraat verkochten ze rookartikelen
en ook .. “spirrement”, dat de Poperingse jeugd bij de Britse soldaten had leren kauwen.

Op de andere straathoek had “Klein Parijs” blijkbaar betere tijden gekend,
voor deze herdenkingsstoet passeerde.

Op de wagen zitten een verpleegster en drie mannen die de geallieerden uit WO I moeten voorstellen, maar
de kenners zullen aanvoeren dat vestimentair niet alles klopt.

Ze zitten geschaard rond het borstbeeld van de geliefde koning-soldaat Albert I,
die heel de oorlog bij z'n mannen bleef, en stand hield achter de IJzer.

Let ook op de grenspaal,vooraan.

Die kan je hier en daar aantreffen langs de kant van een weg in de frontstreek¹²

Aan de vorm van de helm kan je zien in welke sector

van het toenmalige front je je bevindt: de Belgische, Franse of Britse.

Op de voorkant van het monumentje stond het opschrift: “Hier werd de overweldiger tot staan gebracht”.

Toen de Nazi's ons bezetten, hebben ze die tekst weggehakt.

*Den Gouden Appel
ter zuydzyde van de Watousstraete
niet ver van “Duinkerckke”*

Den Pelicaen

Verreman Caerel

Derebreux Francoise , herbergierege

¹² Onder andere langs de weg van Reningelst naar Kemmel, net voorbij de Klytte, aan de rechterkant. Tot daar reikte de laatste aanval van de Kaiserschacht, de laatste, maar bijna fatale stuipstrekking van de Duitsers, die de Kemmelberg en Belle hadden ingenomen in het voorjaar van 1918.

neffens d'yperstraete

Den Engel

ter oostsyde van de potte(r)straete

op de hoek van de Engelstraat

De Gouden Poorte

ter westsyde van den Overdam

Het Stadhuijs

op de Grote Markt, waar nu het standbeeld staat

In 1752 is er een overeenkomst tussen de abt en

de stad om een schepenkamer in te richten in de

bestaande herberg "t'Steehuus"

Uzeel Joannes , herbergier

Decock Francois , idem

Bouve Caerel , idem

Een foto van voor 1914: "A la maison de ville" werd tijdens de eerste wereldoorlog zwaar beschadigd en nadien volledig afgebroken.

In mei 1926 werd op die plaats het oorlogsmonument ingehuldigd.

Tot bijna het einde van het Ancien Régime werd "de Stede ende Jurisdicte van Poperijnghe" van uit de wetkamer in dit Steehuus bestuurd;

daaraan herinneren de wapenschilden aan de gevel¹³.

Later zetelde het stadsbestuur in een classicistisch gebouw vlakbij,

dat in 1783 in de plaats gekomen was van Sint-Joris/Grand Saint-Georges.

Dat maakte op zijn beurt in 1911 plaats voor het huidige neo-gotische stadhuis, dat onlangs een face-lift onderging.

In het begin van de 19 de eeuw werd "La Maison de Ville" dus weer gewoon een staminee/estaminet, maar nu met biljart,

naast "Café du Tram"¹⁴ (vroeger "A la Fontaine")

Let op de bomen, waaronder op vrijdag de botermarkt werd gehouden.

Helemaal links piept nog een stuk balustrade van de open Vleterbeek.

2/ Neffens dese stede

¹³ Zie De Kroniek van Groot-Poperinge, p 76

¹⁴ De tramlijn kwam uit de Ieperstraat en maakte ter hoogte van dit drankhuis een bocht en liep verder dwars over de markt naar de Veurnestraat (waar het hoekhuis, café "De Violette", vroeger "De Gouden Arend", gehalveerd werd) en zo verder naar de Doornstraat.

St-Eloij <i>paelende van oosten de calchiede leedende naer Bergen (St-Winocx) geleghen inden eekhouck aende provencalchiede van noorden eene dreve leedende van de proven- calchiede naer het casselstraettien</i>	Hennaert Jacobus , herbergier
Het Panhuys Bonaventure , idem op de Provencalchiede <i>inden eekhoeck, t'suytende happende met eenen steert aen het coestraettien, van noorden de pro- vencalchiede</i>	Bauwricour/Baudericour
Het Roode Cruijs <i>bestaat nog langs de Abeelseweg, r. o. de Lenestraat</i>	Vande Voorde P. F. , idem
De Leene herbergierege <i>bestaat nog: Lenestraat was ooit het centrum van de heerlijkheid “Pontpepers”</i>	Vidua De Bruyne Joannes ,
Den Crommenboom idem <i>geleghen inden lyssenthouck ,paelende van oosten de behuynestraete “L'arbre tordu”, hemin Boeschepe</i>	Vidua Bulteel/Bulthez Pieter Jacobus ,
Den Hooghen Dooren <i>aboutterende van oosten de pottestraete calchiede, van westen de crombekestraete calchiede</i>	Room Mattheus , herbergier
Den Leeghen Dooren herbergierege <i>bestaat nog, met bolletra op de Kazenmarkt, hoek tussen de Pezelstraat en de Sint-Sixtusstraat</i>	Vidua Couët/Cauwet Pieter ,
Middelburg op de Ipercalchiede <i>nog binnen de huidige ring Begin 19de eeuw woonde Charles Alexandre Dejonghe in de Edewaerthoek in “cabaret dit Middelburgh”; op 15 thermidor XII deed hij een aanvraag om er een brouwerij te bouwen. De laatste brouwer was Hauspie.</i>	Verbauwe Pieter , herbergier
Den Calfsack <i>langs den couterwegh eene herberghe ghenaeft van oude tijden den calcksack op het einde van de Komstraat</i>	Hervein Eugenius , herbergier
Het Reepken <i>Pezelhoekstraat</i>	Houwen Judocus , idem
Het Speelhof	Verbauwe Carolus , idem

nevens de Bruggestraete
Komstraat
"Maison de Plaisance", rue Bassin

Recapitulatie			
Van de accoorden Van Okerbergiers Binnen dese Stad caissé - Wijn en Bierpact pro anno ingegaen 1 ^{ste} Mey 1780. en te vallen Leden april 1781.			
gerust f.	Rooden hert Debet...	408 ^o ...	sof = 270 ^o .
18 ^o 13.			
19 ^o 12.	Waleke Debet...	324 ^o ...	sof = 216 ^o .
19 ^o 12.	St. omars Debet...	288 ^o ...	sof = 198 ^o .
22 ^o /	groot St. Jovans Debet...	300 ^o ...	sof = 198 ^o 8.
19 ^o / 12.	St. Sebastiaen Debet...	240 ^o ...	sof = 180 ^o .
19 ^o / 12.	Duijnkerke Debet...	186 ^o ...	sof = 78 ^o 8.
19 ^o 12 /	Antwerpen Debet...	220 ^o ...	sof = 110 ^o 33.
19 ^o 12 /	hof van castel Debet...	274 ^o ...	sof = 98 ^o 98.
	23 april 1781. Sijner Savante		
19 ^o 12.	St. Andries Debet...	200 ^o ...	sof = 100 ^o 50.
19 ^o 12 /	St. Jovans hof Debet...	180 ^o ...	sof = 120 ^o .
14 ^o /	gouden hooft Debet...	180 ^o ...	sof = 92 ^o 17.
14 ^o /	Wynngaert Debet...	150 ^o ...	sof = 100 ^o .
14 ^o /	Petit Paris Debet...	160 ^o ...	sof = 84 ^o .
12 ^o .	gouden appel Debet...	90 ^o ...	sof = 48 ^o 60.
14 ^o /	Pellicaen Debet...	144 ^o ...	sof = 84 ^o 60.
7 ^o /	Engel Debet...	50 ^o ...	sof = 25 ^o 6.
12 ^o .	gouden Poorte Debet...	90 ^o ...	sof = 60 ^o .
	Naach 7 ^o Stadhuys Debet...	24 ^o ...	sof = 24 ^o .
298 ^o 9.		3508 ^o .	

Recapitulatie

An de accoorden Van D'herbergiers onder dese Jurisdicte
esd Bierpact pro Anno jaegeraen. 1st Mey 1780. En te verfulmā april 7

12 ^{te} /	Sintre Eloy. Debet...	200 ^{te}	Sch =	91 ^{te} 9
6 / 10. 6	Panhuys Debet...	28 ^{te}	Sch =	$\frac{14}{14} = 28$
12 ^{te} /	Rode Cruys Debet...	60 ^{te}	Sch =	$\frac{20}{20}$
9 ^{te} 16 /	Leue Debet...	50 ^{te}	Sch =	$\frac{39}{10} = 39 \frac{4}{10}$
40 6 6 / 9 ^{te} 16	Grommen boom Debet...	36 ^{te}	Sch =	$\frac{18}{18} = 36$
12	Hoogen Dooren Debet...	90 ^{te}	Sch =	
12 ^{te} /	Leugen Dooren Debet...	100 ^{te}	Sch =	74 ^{te} 11
12 ^{te} /	Middelburg Debet...	150 ^{te}	Sch =	72 ^{te}
86 2 6 / 9 ^{te} 16	Galfsack Debet...	52. 5.	Sch =	19 ^{te} 12
7 ^{te} /	Reepken Debet...	44 ^{te}	Sch =	44 ^{te}
7 ^{te} /	Speelhof J. Jan Debet...	44 ^{te}	Sch =	22 ^{te}
12 ^{te} /	Speelhof Watoustraet Debet...	96 ^{te}	Sch =	48 ^{te}
124 18 6 / 298 9 0		950 ^{te} 5.		
420 7 0		3508 ^{te}		
		4438 ^{te} 5.		
		67 5 16		van maad hoogen Dooren
		4465		
		af 7 10 0		van hoogen Dooren
		4400 11 0		
		420 7 0		
		4420 18 0		

Zo hebt u nu eindelijk een vervolg op de lijst drankhuizen uit de Oostenrijkse tijd, die ik in 2007 in (de papieren versie van) SAPpig mocht publiceren¹⁵. De moeder en voorgangster van Jozef II, keizerin Maria-Theresia, had in 1779 een lijst van alle “herbergen, aubergiën ende brandewyn-huysen” laten opstellen, en ik had ze allemaal uit omgeving gevonden, maar die uit de stad en jurisdictie Poperinge ontbraken..

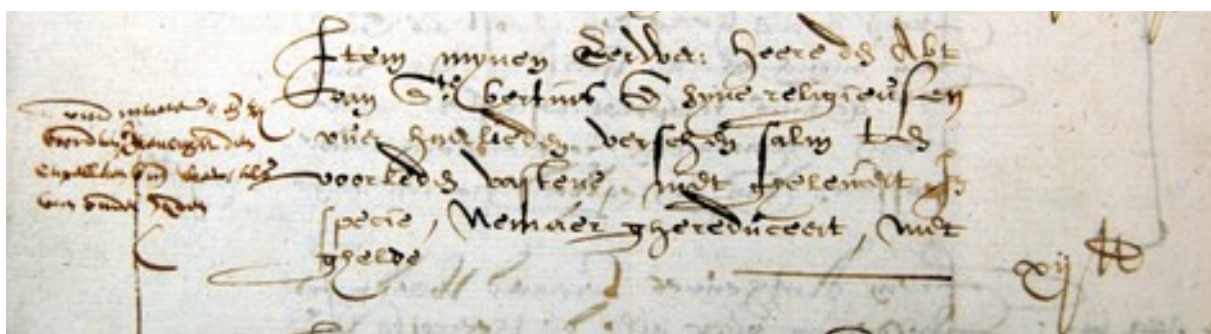
En toen moest de wildgroei van de 19 de eeuw nog beginnen.. Ooit was er voor elke 19 inwoners één staminee.....

Ik ben veel dank verschuldigd aan de vrijwilligers van “WESTHOEK verbeeldt”, vooral Ludo Huyghe en Wouter Moyaert, die me de zwart-wit foto's uit hun rijke collectie toespeelden.

Mag ik langs deze weg een warme oproep richten tot onze lezers, om ook hun oude foto's en dia's (en die van hun kennissen) te laten digitaliseren ... voor die interessante historische bronnen (jawel!) “in doolaers bende geraken”. Je zal met open armen ontvangen worden in het Stadsarchief, op dinsdagnamiddag, van 14 tot 16 uur. Men zegge het voort!

Paul-Johan Desegher

BIJLAGEN

Item mynen Eerweerden heere den Abt
van S^{te} bertins ende syne religieusen
over haerlieden verschen salm ten
voorleden vastene, niet ghelevert In
specie, nemaer ghereduceert , met
ghelde

XIJ £ p

¹⁵ SAPpig, jaargang IV, p 18-32 en p 57-67

1593
 Aen mynen heere den Proost ofte
 anderen Commissaris vanden Eerweerden heere
 mynen heere den Abt van Ste Bertins
 over t hooren, examineren, contrerolleren,
 ende passeren vande Jeghenwoordighe
 rekenynghe, gaige ordinaire ————— dijs
 XIIJ £ p

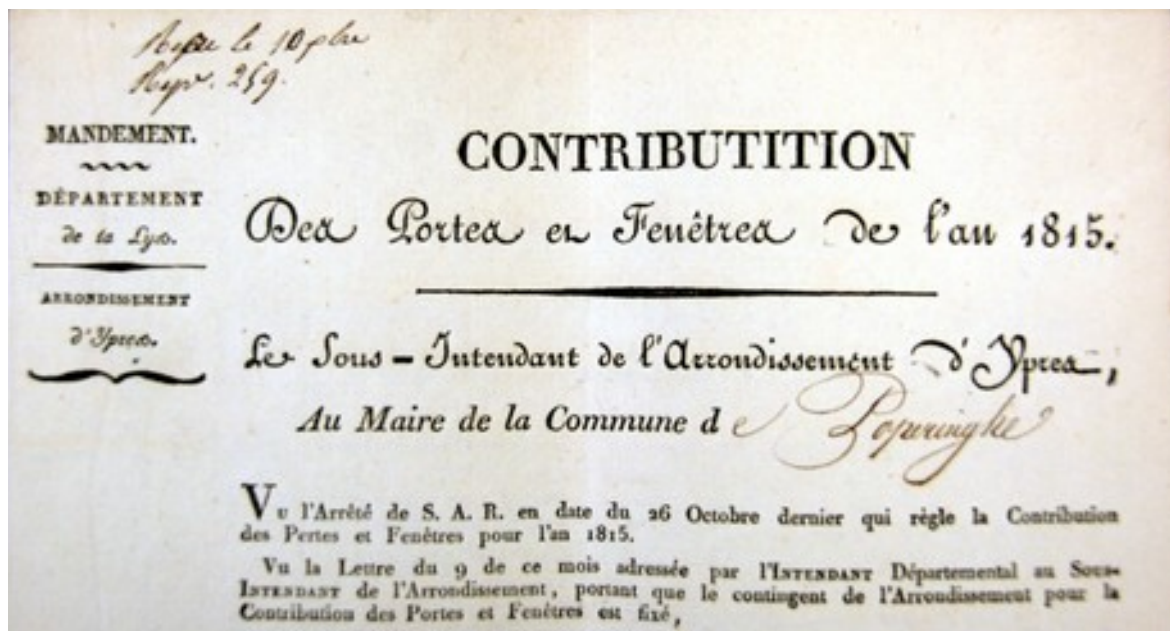
Aen mynen heere den Proost ofte
 anderen Commissaris vanden Eerweerden heere
 mynen heere den Abt van Ste Bertins
 over t hooren, examineren, contrerolleren,
 ende passeren vande Jeghenwoordighe
 rekenynghe, gaige ordinaire

XIJ £ p

Item Antheunes Bernard weerdte Inden
 Wildeman, over alle de theercosten vanden
 maelttydt aldaer ghehouden ten ordinaren
 festine van myne heere den Proost
 Bailly, Ampman, burghmeesters ende Schepenen,
 Cappelaen, Greffier, Thresorier ende
 meer andere daertoe begroet, naer het
 vernieuwen van alle Officieren vande
 stede, kercken, disch, ghashuus, drapperie
 ende andere ordinaire, naer t bewys vande
 billiete vander Rekenynghe danaff
 ghehouden, de somme van
 II c VI £ IIIJ s

Item Antheunes bernard, weerdte Inden
 Wildeman, over alle de theercosten vanden
 maelttydt aldaer ghehouden ten ordinaren
 festine van myne heere den Proost,
 bailly, Ampman, burghmeesters ende Schepenen,
 Cappelaen, Greffier, Thresorier ende
 meer andere daertoe begroet , naer het
 vernieuwen van alle Officieren vande
 stede, kercken, disch, ghashuus, drapperie
 ende andere ordinaire , naer t bewys vande
 billiete vander Rekenynghe danaff
 ghehouden, de somme van

II c VI £ IIIJ s

te verhalen , voor zoo ver bij de huur-contracten daar om- trent geene andere bepalingen mogten zijn of worden gemaakt.

VIII. Gedeelten van woningen of kamers en vertrekken in woonhuizen , welke van den inwonenden eigenaar of uitwonenden verhuurder worden in gebruik genomen , gelijk mede gedeelten van pakhuizen , welke afzonderlijk worden gehuurd of in gebruik genomen , zullen als afzonderlijke perceelen worden beschouwd , en zal de belasting voor de gebruikers verschuldigd zijn.

IX. Woonhuizen en gebouwen of gedeelten van dien , welke niet dan bij de maand of bij de week worden verhuurd , zullen worden beschouwd als door de eigenaars of verhuurders , of schoon uitwonende , de zelve te worden gebruikt , en de belasting door hen verschuldigd zijn , behoudens het regt , om de zelve aan de huurders of gebruikers te verhalen , alles op den voet hier voren art. VII uitgedrukt.

X. De eigenaars of verhuurders , welke in de bovengenoemde gevallen zelve de belasting verschuldigd zijn , voor de gedeelten der woningen , die zij aan anderen hebben verhuurd , zullen het beloop der huurwaarde , welke minder dan *twintig guldens* jaarlijksche of *zestig cents* wekelijksche huur bedraagt , van de huurwaarde der geheele woning kunnen aftrekken en de belasting van de overblijvende huurwaarde verschuldigd zijn.

XI. De onzuivere huurwaarde der woningen en gebouwen zal moeten worden opgemaakt uit de vergelijking van den huurprijs van soortgelijke of het meest daarbij komende woningen en gebouwen in de plaats , waar de zelve zich bevinden.

XII. Geene splitsing der huurwaarde zal worden toegestaan aan bij elkander inwonende kinderen , ouders , broeders of zusters.

TWEEDE GRONDSLAG. — *De deuren en vensters.*

XIII. Voor al de buitendeuren en vensters , welke in de huizen en gebouwen gevonden worden , en uitkomende op de straten , plaatsen , het zij groote of kleine tuinen , vaarden of wateren ; zal betaald worden naar het volgende tarief.

Deuren en vensters gelijk vloers en vensters der twee volgende verdiepingen :

In de gemeenten beneden de *vijf duizend* inwoners , voor idere deur of venster *veertig cents*.

In de gemeenten van *vijf duizend* tot beneden *tien duizend* inwoners , voor idere deur of venster *vijftig cents*.

In de gemeenten van *tien duizend* tot beneden *vijf en twintig duizend* inwoners , voor iedere deur of venster *zestig cents*.

In de gemeenten van *vijf en twintig duizend* tot beneden *vijftig duizend* inwoners, voor iedere deur of venster *tachtig cents*.

In de gemeenten van *vijftig duizend* inwoners en daarboven, voor iedere deur of venster *een gulden tien cents*.

Vensters der hoogere verdiepingen, mitsgaders deuren en vensters der kelders, voor zoo ver de zelve bewoond worden.

In de gemeenten beneden de *vijf duizend* inwoners *veertig cents*.

In de gemeenten van *vijf duizend* inwoners en daarboven *vijftig cents*.

XIV. Met betrekking tot de klassifikatie der gemeenten naar derselver bevolking, zal slechts tot grondslag genomen worden het getal inwoners het welk in de te samen getrokken huizen of de kom der gemeenten gevonden word, zonder daarbij te voegen de bevolking der huizen, die in de uitgestrekteid der gemeenten verspreid zijn, en welke zullen gerangschikt worden in de klasse, tot welk de gemeente naar de bevolking van de kom der huizen behoort.

In alle gemeenten, welke uit verschillende steden, dorpen of gehuchten bestaat, zal de bevolking, welke in de te samen getrokken huizen of de kom van iedere stad, dorp ofte gehucht gevonden worden, voor elk derselver afzonderlijk tot grondslag der belasting worden genomen.

XV. Van de personele belasting op den tweeden grondslag zijn vrijgesteld:

1.° De deuren en vensters in woonhuizen beneden de *twintig gulden* jaarlijksche huurwaarde, of, bij de week verhuurd wordende, beneden de *zeestig cents* huurwaarde in de week.

2.° De deuren en vensters, dienende om licht of lucht te geven op zolders, in kelders, en andere plaatsen, die niet tot woning van menschen strekken; voorts de deuren en vensters in fabrieken, strafijken, schuren en stallen, kerken, school-gebouwen, gestichten van publiek onderwijs en weldadigheid, en alle gebouwen voor den publieken Rijks, provincialen, stedelijken of plaatselijken dienst. De deuren en vensters, welke gevonden worden in de gedeelten dier gebouwen, welke worden bewoond, of tot andere dan de hier boven opgenoemde einden worden gebruikt, zijn aan de belasting onderworpen.

3.° De vensters, welke gevonden worden in daken of dekkingen.

XVI. Ten aanzien van de verschuldigheid der belasting, zal men zich exactelijk gedragen naar hetgene hier voren art.

VI tot IX, met betrekking tot den eersten grondslag is bepaald, en aldus de deuren en vensters, en daar bij vrijgestelde gedeelten kunnen aftrekken.

XVII. De eigenaars of verhuurders, welke zelve de belasting verschuldigd zijn voor de deuren en vensters in de gedeelten der woningen die zij aan anderen hebben verhuurd, zullen vrij zijn van de belasting der deuren en vensters van die gedeelten, welke eene mindere huurwaarde hebben dan *twintig gulden* jaarlijks of *zeestig cents* wekelijks.

XVIII. Geene splitsing in het getal en aanslag der deuren en vensters zal worden toegestaan aan bij elkander inwonende kinderen, ouders, broeders of zusters.

DERDE GRONDSLAG. — De haardsteden.

XIX. Van al de haardsteden, welke in de huizen en gebouwen gevonden worden, zal naar evenredigheid van het getal haardsteden worden betaald:

Wanneer er slechts eene haardstede gevonden word *veertig cents*.

Wanneer er slechts twee zijn, voor ieder *vijf en zeventig cents*.

Wanneer er drie of meerder, tot en met het getal van twaalf zijn, voor ieder *een gulden vijf en zeventig cents*.

XX. Door haardsteden worden verstaan alle stookplaatsen of vuursteden geschikt om daarop of daarin vuur te stoken, en welke meer bijzonder bekend zijn onder de namen van haarden, russen, kagchels, op welke wijze ook geplaatst, ovens, eesten, smidsen of hoedanig anders, ook plaatsen welke geschikt zijn om daarin of daarop vuur te stoken, mogen genoemd worden, geene uitgezonderd.

Ovens, fornuizen en dergelijke stookplaatsen, welke in het zelfde vertrek onder denzelfden schoorsteen van teent haardstede zijn geplaatst of gestookt worden, zullen niet als afzonderlijke haardsteden maar gezamenlijk als eene haardstede worden beschouwd.

XXI. Van de personele belasting op den derden grondslag zijn vrijgesteld:

1.° De haardsteden in woonhuizen van beneden de *twintig gulden* jaarlijksche huurwaarde, of by de week verhuurd wordende, beneden de *zeestig cents* huurwaarde in de week.

2.° De haardsteden boven het getal van twaalf in ieder huis of gebouw.

3.° De haardsteden in kerken, schoolgebouwen, gestichten van publiek onderwijs of weldadigheid en in alle gebouwen voor den publieken Rijks, provincialen, stedelijken of plaatselijken dienst.

Een terugblik op onze werking
Wat gebeurde er in de voorbije maanden?

In november startte Fleur als nieuwe archiefmedewerker. Succes in je job! We kijken uit naar een fijne samenwerking.

Op 28 en 29 december hebben we met een vijftiental vrijwilligers de nieuw binnen gebrachte rouwbrieven en geboortekaartjes alfabetisch geklasseerd. We merken dat deze verzameling heel frequent geraadpleegd wordt. Dank aan alle vrijwilligers voor de hulp! Zonder jullie kunnen we dat niet!

Op 30 januari was er een opendeurday in De Letterbeek naar aanleiding van het feestjaar. Als Vrienden van het Poperings Archief hebben we de bezoekers met genealogie kennis laten maken. Een eerste stap om toch maar eens aan de stamboom te beginnen?

Dinsdag 2 februari startte onze 33ste lessenreeks oud schrift. Paul Johan leert de cursisten om teksten uit 17de tot 19de eeuw te lezen.

Vrijdag 26 februari was er het officieel schenkingsmoment. Het stadsarchief wenst deze mensen te bedanken. Dit deden ze met een hapje en een drankje. Wij als VPA hebben ook wat archief binnen kunnen brengen en waren dus ook van de partij.

We willen nog meegeven dat de V.P.A. samen met het archief, beeldbank, Onzen Heertje, Archeo7 en Daniël Delerue op 24 april en 1 mei in de Gasthuiskapel een tentoonstelling organiseert. In het kader van Erfgoeddag belichten we de lokale begrafenisrituelen. De koffietafel met *koekestuuten* zal niet ontbreken!

Op zaterdag 21 mei is het precies 10 jaar geleden dat ons nieuw gebouw werd geopend. Die dag staat er heel wat te gebeuren. Meer verneemt u via de website.

Deze foto van de bestuursploeg anno 2003 vonden we nog terug. Waar is de tijd van de kleine leeszaal in de G. Gezellestraat?

